

ngv

Nederlandse
Genealogische
Vereniging

WIJ VAN ZEELAND

Genealogisch kwartaalblad voor de Afdeling Zeeland

INHOUDSOPGAVE

Kijk ook op de pagina van de afdeling Zeeland op www.ngv.nl

Van de wnd. voorzitter	pag. 1
Van de redactie	pag. 1
Richtlijnen voor het publiceren in Wij van Zeeland	pag. 2
Uit de afdeling	pag. 2
Van onze leden	pag. 3
Stamreeks van Jacobus Franse de Vrieze/Vriese door Joop Kouwenberg	pag. 3
Familiekunde regio Gent	pag. 9
Het huis De Caprave in de Warwijcksestraat in Veere, nu Warwijcksestraat 16, deel 1, door Jan Midavaine	pag. 10
Zeeuws Archief	pag. 19
Verslag lezing 19-10-2024 De wraak van de valsemunter door Cor de Graaf	pag. 20
Verslag lezing 16-11-2024 De gevaren op zee en de uitgestorven Ritsema's van Rotterdam door Jan Ritsema van Eck	pag. 22
Watstaatdaer? Tijdschrift december 2024	pag. 24
CBG Centrum voor Familiegesciedenis	pag. 25
Bezoek ons op RootsTech 2025 (FamilySearch)	pag. 26
FamilySearch: Nieuwe gratis historische gegevens per 4 november 2024	pag. 26
DNA-test kopen? Dit moet je weten! door Jolanda Lippens van Yory.nl	pag. 27
Ledenmutaties	pag. 28

De afdeling Zeeland bestaat uit de regio's Zeeuws-Vlaanderen, Zuid- en Noord-Beveland, Walcheren, Schouwen-Duiveland, Tholen en Goeree-Overflakkee.

Wij van Zeeland verschijnt in januari, april, juli en oktober.

Foto voorzijde: illustratie van internet.

De redactie is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de ondertekende stukken. Voor het overnemen van artikelen of delen daarvan, is toestemming nodig van de redactie.

Van de wnd. voorzitter

Beste leden van de afdeling Zeeland,

Laat ik beginnen met iets dat regelmatig in dit voorwoord werd genoemd en nog steeds actueel is. Er is een **tekort** aan bestuursleden en vrijwilligers die zich willen inzetten om bij activiteiten te helpen. Dit tekort zal toenemen als er geen nieuwe mensen bij komen. Ik begin er maar mee om het belang ervan te benadrukken. Voor informatie kunt u zich richten tot de secretaris.

Inmiddels is er weer een nieuw jaar begonnen en zullen er weer een aantal voordrachten worden georganiseerd. Het bezoek aan deze bijeenkomsten is ten opzichte van voor corona behoorlijk teruggegaan. Voor het bestuur is niet duidelijk waarom leden die vroeger wel aanwezig waren nu niet meer zo vaak gezien worden. En waarom is het deelnemen van nieuwe leden ook beperkt? Het bestuur zou graag vernemen waarom of waardoor u niet of niet meer zo vaak wordt gezien bij de bijeenkomsten. Ook is het bestuur geïnteresseerd of er bij u belangstelling is voor speciale onderwerpen. Misschien heeft u suggesties of kent u iemand die over een interessant onderwerp kan spreken. Ook kan u altijd belangstellenden in de genealogie meenemen naar onze bijeenkomsten. De toegang is gratis, er wordt niet zoals bij andere verenigingen wel eens voorkomt toegang geheven.

Een groot genealogische evenement dit jaar is het Famillement. Het CBG organiseert dat in Den Haag, voor Zeeuwse leden goed bereikbaar per OV. Het CBG zit in het gebouw van het Nationaal Archief. Tegenover de zijuitgang van perron 11. Nadere informatie volgt via verschillende media.

De afdeling Rijnland-Kennemerland organiseert dit jaar een groot evenement in Leiden op 27 september. Via deze link kunt u op de hoogte blijven over de laatste nieuwtjes:

[NGV Evenement 2025 – 27 september in Leiden – NGV Rijnland en Kennemerland](#)

Op onze afdelingspagina is een nieuw bestand geplaatst over Zeeuws-Vlaanderen (groot 228 bladzijden):

“Index op de dopen van Axel over de periode 1603 – 1796”.

De DTB-bestanden zelf zijn te raadplegen in de studiezaal van het Zeeuws Archief en te vinden onder toegang 995, inv.nr. AXE-1, AXE-2, AXE-3, AXE-4, AXE-5 en AXE-6A.

ooooo

Van de redactie

Enige tijd geleden stond er in de kranten van DPG Media Group, dus ook in de PZC, een artikel over Robbert Dijkgraaf Essayprijs 2024 en het thema was 'Onbeperkte mogelijkheden?'. Het ging over AI, kunstmatige intelligentie, en de conclusie was dat ChatGPT (nog) geen essaywedstrijd kan winnen. De redactie zal voorlopig elke editie van Wij van Zeeland nog maar zelf samenstellen.

In deze Wij van Zeeland de aankondiging van de lezing over genealogisch onderzoek en de praktische tips op zaterdag 15 februari 2025. U bent allen van harte welkom, kom en leer van een ervaren onderzoeker!

Verder de stamboom van Jacobus Franse de Vrieze/Vriese, het 1^e deel van een artikel over Het huis De Caprave in de Warwijcksestraat in Veere, nu Warwijcksestraat 6, nieuws van het Zeeuws Archief en diverse andere nieuwsberichten. De verslagen van de lezingen in oktober en november 2024 staan een keer verder achterin deze editie.

De redactie wenst u veel leesplezier en ontvangt graag uw bijdrage voor de Wij van Zeeland. Het schijnt dat met name in de winterperiode veel onderzoek wordt gedaan, dus voor de komende edities in 2025 zijn er volgens ons veel verhalen beschikbaar.

ooooo

Richtlijnen voor publicaties van artikelen in Wij van Zeeland

Wij ontvangen heel graag uw artikelen om te kunnen publiceren, maar wij vragen u om de volgende richtlijnen in acht te nemen:

- aanleveren in WORD. Teksten in PDF etc. moeten we helaas weigeren. We benaderen wel de schrijver van die artikelen voor aanlevering in WORD.
- géén noten, notenapparaat, illustraties, foto's, afbeeldingen of andere opmerkingen in de tekst vastzetten. De redactie moet de tekst over de beschikbare bladzijden kunnen verdelen en bepaalt dan waar de noten etc. geplaatst worden.
- bovenstaande geldt ook voor vastgezette lijnen in de tekst. Deze lijnen verstoren het tekstbeeld en kunnen we niet verwijderen.
- de tekst NIET uitvullen maar altijd kiezen voor tekst links uitlijnen.
- bij voorkeur uw tekst aanleveren in CORBEL en lettergrootte (tekengrootte) 12.

Uw artikelen voor de april-editie van Wij van Zeeland ontvangen wij graag uiterlijk **10 maart 2025**.

00000

Uit de afdeling

Zaterdag 15 februari 2025 in De Vroone te Kapelle: Voordracht door Cor Blommers over zijn genealogisch onderzoek, ervaringen en praktische tips

Mijn naam is Cor Blommers, woonachtig in Barendrecht en ik ben met pensioen. Sinds 30 jaar ben ik bezig met stamboomonderzoek. De eerste jaren alleen naar de archieven maar met de opkomst van internet beperk ik mij tot het zoeken naar gegevens op internet. Inmiddels heb ik bij Genealogie Online een aantal stambomen gepubliceerd. Vooral van bekende Nederlanders die meegewerkt hebben aan 'Verborgene verleden' maar ook andere. Graag wil ik jullie in deze lezing, van ongeveer 2 uur, meenemen wat ik zoal gevonden heb. Leuke en soms spannende zaken.

Dit is het programma waar ik het over zal hebben:

- Hoe begin je je onderzoek
- Programma GensDataPro
- Dubbele achternamen
- Onbekende Vader (een casus)
- Contact met anderen (voorbeelden)
- Grafsteen
- Kranten
- CBG-verzameling

00000

Van onze leden:

Ons lid dhr. De Jonge heeft het volgende verzoek: "Ik ben op zoek naar een foto of foto's van de Weegbrug te Krabbendijke. Momenteel staat alleen het vervallen gebouwtje er nog en het adres volgens Google is Spoorlaan 5 maar vroeger heette deze weg Stationsstraat".

Reacties naar redactie-ZLD@ngv.nl

00000

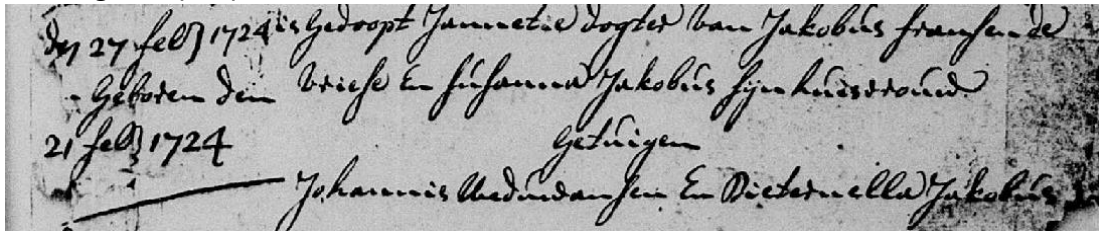
Stamreeks van Jacobus Franse de Vrieze / de Vriese door Joop Kouwenberg

Generatie I

I. **Jacobus Franse de Vrieze/de Vriese**, trouwde met **Susanna Jakobusse**.

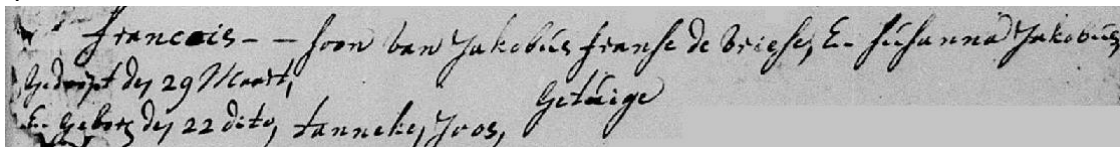
Uit dit huwelijk (gevonden) 2 kinderen:

1. **Frans Francois Jacobusse/Jacobz de Vriese**, geboren te Oudelande op 22 maart 1722, overleden te Oudelande, **volgt II**
2. **Jannetie Janna Jacobusse de Vriese**, geboren te Oudelande op 21 februari 1724, gedoopt op 27 februari 1724.

Generatie II

II. **Frans Francois Jacobusse/Jacobz de Vrieze/de Vriese**, zoon van Jacobus Franse de Vrieze/de Vriese (I) en Susanna Jakobusse, geboren te Oudelande op 22 maart 1722, gedoopt op 29 maart 1722.

arbeider, overleden te Oudelande, ondertrouw te Oudelande op 5 september 1746, trouwde te Oudelande op 25 december 1746 met **Katje/ Kaatje/ Caatje/ Catharina Poelman/Waijs-Marinisse de Waij**, gedoopt te 's-Gravenpolder op 18 augustus 1726, arbeidster, overleden te Oudelande.

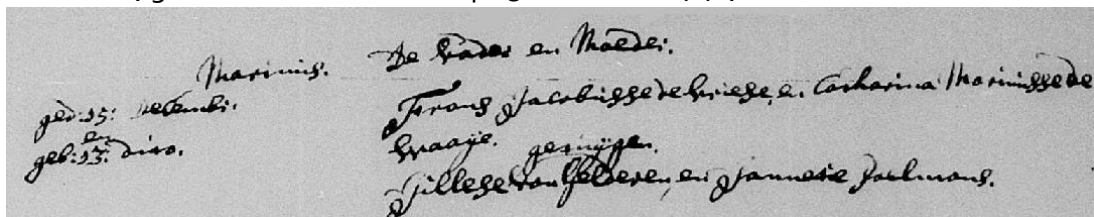
Uit dit huwelijk 7 kinderen (doopakten t/m 1763), zie (8) Leuntje:

1. **Marinis/Marijnis Fransz de Vriese**, geboren te Oudelande op 13 december 1748, gedoopt te Oudelande op 15 december 1748, overleden te Driewegen op 27 juli 1821, **volgt III**.
2. **Jacobus de Vrieze**, geboren te Oudelande op 22 september 1751, gedoopt te Oudelande op 26 september 1751, arbeider, overleden te Oudelande op 4 september 1837, trouwde te Kapelle op 14 november 1777 met **Jacoba Janse Dijkwel**, gedoopt te Kapelle op 9 juli 1752, overleden te Oudelande op 26 maart 1820.
3. **Johanna**, geboren te Oudelande op 31 oktober 1753, gedoopt te Oudelande op 4 november 1753.
4. **Neeltje**, geboren te Oudelande op 11 oktober 1755, gedoopt te Oudelande op 14 oktober 1755.

5. **Cornelis**, geboren te Oudelande op 30 maart 1759, gedoopt te Oudelande op 8 april 1759.
6. **Susanna**, geboren te Oudelande op 29 maart 1761, gedoopt te Oudelande op 31 maart 1761, begraven te Goes in augustus 1797 vrouw van **Jan Heerenthals**.
7. **Jan**, geboren te Oudelande op 21 juli 1763, gedoopt te Oudelande op 31 juli 1763.
- (8.) **Leuntje** de Vriese geboren 23 mei 1767 te Oudelande, getrouwd met Jan Polderman op 3 maart 1790 te Kloetinge en overleden op 23 september 1827 te Kattendijke. Van haar geen geboorte/doop gegevens gevonden met vermelding van ouders. Wel is zij met haar man getuigen bij doop kind van Susanna (zus ?) en Jan Heerenthals.

Generatie III

- III. **Marinis/ Marijnus Franz de Vriese**, zoon van Frans Francois Jacobusse/ Jacobz de Vriese/ de Vriese (II) (arbeider) en **Katje/Kaatje/Caatje/Catharina Poelman/Waaijs- Marinisse de Waij**, arbeidster, geboren te Oudelande op 13 december 1748,

overleden te Driewegen op 27 juli 1821, relatie met **Levijna (Vina Adriaansse) Wiskerke**, dochter van **Adriaan Paulusse Wiskerke**, herbergier, en **Jacomina Jacobse de Keur**, herbergierster Het Wapen van Driewegen, geboren te Driewegen in 1762, arbeidster, overleden (ongeveer 66 jaar oud) te Driewegen op 23 januari 1829.

Uit deze relatie 9 kinderen:

1. **Johanna (Janna) de Vriese**, geboren te Oudelande in januari 1782, arbeidster/ particuliere, overleden (44 jaar oud) te Driewegen op 8 januari 1827, trouwde (resp. ongeveer 19 en 25 jaar oud) op 10 september 1802 (trouwgeld) met **Joos(t) Pieterse van Houte(n)**, geboren te Driewegen op 6 juli 1777 en overleden te Driewegen op 25 april 1829, als weduwnaar (?). "Het huwelijk liep na twee jaar op de klippen" (Driewegen Dorp in de Coudorpsepolder – J. de Ruiter). Later wordt ze weer als zijn huisvrouw genoemd (?).

Johanna (Janna) was als huishoudster begonnen bij haar oma Jacomina de Keur in "Het Wapen van Driewegen", huisnr. 11. Na haar trouwen heeft ze met Joos van Houte de herberg "Het Wapen van Driewegen" van 1805 - 1807 gehad.

Janna, arbeidster/kroeghoudster, krijgt vijf kinderen van Joos van Houte, waarvan drie nadat ze gescheiden (gesepareerd) is van hem; Pieter (1803 – 1880), Marinis (1806 – 1865), Adriaan ((1811 (geboren De Vriese) -1819 (naam bij overlijden: van Houte)), Levi(j)nus (1813 -1819) en Johanna (1816 – 1832).

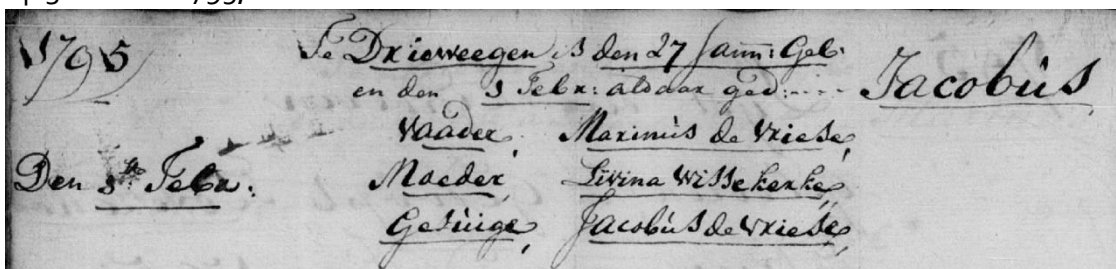
Later nog drie kinderen van de inwonende Marinis Schaalje; Jan Schaalje de Vriese (1822 – 1899), Jacomina (1823 – 1823) en Maria (1825 – 1825). De woning nr. 14 wordt na haar overlijden nagelaten aan Pieter van Houte , Marinis van Houte en Johanna van Houte. Waarom Jan Schaalje de Vriese geen erfgenaam is, is niet bekend.

2. **Adriaan de Vriese**, geboren te Oudelande op 13 april 1784, journalier, overleden ongehuwd te Driewegen op 21 januari 1847.
3. **Paulus de Vriese/ de Vriese**, geboren te Oudelande op 3 december 1788, arbeider/ journalier, overleden te Ellewoutsdijk op 1 oktober 1846. Paulus heeft twee keer wegens diefstal gevangengenomen; een keer voor twee en een keer voor vijf jaar. Trouwde op 12 maart 1812 met:

- Leuntje Schout(ens)**, geboren te Kapelle op 31 december 1787, gedoopt te Kapelle op 5 januari 1788, werkvrouw, overleden te Kapelle op 4 oktober 1822.
Trouwde te Kapelle op 9 mei 1823 met:
- Theuntje Paulusse/Marinisse**, geboren te Ellewoutsdijk in 1788, arbeidster, overleden (ongeveer 74 jaar oud) te Ellewoutsdijk op 24 januari 1863.
4. **Frans**, geboren te Driewegen op 30 juni 1791, journalier/arbeider, overleden te Nisse op 11 augustus 1874.
Trouwde (1) te Baarland op 8 februari 1821 met:
Maatje Boogert/Boogaards, geboren te Baarland op 3 februari 1794, arbeidster, overleden te Hoedekenskerke op 20 november 1827.
Trouwde (2) te 's-Gravenpolder op 24 mei 1828 met:
Janna Eversdijk, geboren te Kruieningen op 18 februari 1797, gedoopt te Kruieningen op 19 februari 1797, arbeidster, overleden te Nisse op 12 januari 1845.
Trouwde (3) te Nisse op 24 mei 1845 met:
Piaternella Krieger, geboren te 's-Gravenpolder op 6 maart 1802, arbeidster, overleden te Nisse op 16 februari 1866.
5. **Jacomina/ Jacomijne**, geboren te Driewegen op 11 augustus 1792, gedoopt te Ovezande op 12 augustus 1792, arbeidster, overleden te Ellewoutsdijk op 12 april 1848, trouwde te Ellewoutsdijk op 24 december 1836 met **Pieter van der Schraaf**, geboren te Wolphaartsdijk op 19 september 1794, overleden te Ellewoutsdijk op 18 januari 1842.
Zoon Marinis de Vrieze 1828 - 1829.
6. **Jacobus Mz de Vrieze (De Vriese)**, geboren te Driewegen op 27 januari 1795, overleden te Oudelande op 17 oktober 1838, **volgt IV**.
7. **Piaternella de Vrieze**, geboren te Driewegen op 5 juni 1797, overleden op 30 maart 1811.
8. **Cornelis**, geboren te Driewegen op 7 oktober 1800, gedoopt te Driewegen op 12 oktober 1800.
9. **Leuntje**, geboren te Driewegen op 7 juli 1803, gedoopt te Driewegen op 10 juli 1803.

Generatie IV

- IV. **Jacobus Mz de Vrieze (De Vriese)**, zoon van Marinis/ Marijnīs Fransz de Vriese (III), arbeider, en Levijna Wiskerke, arbeidster, geboren te Driewegen op 27 januari 1795, gedoopt te Driewegen op 3 februari 1795,

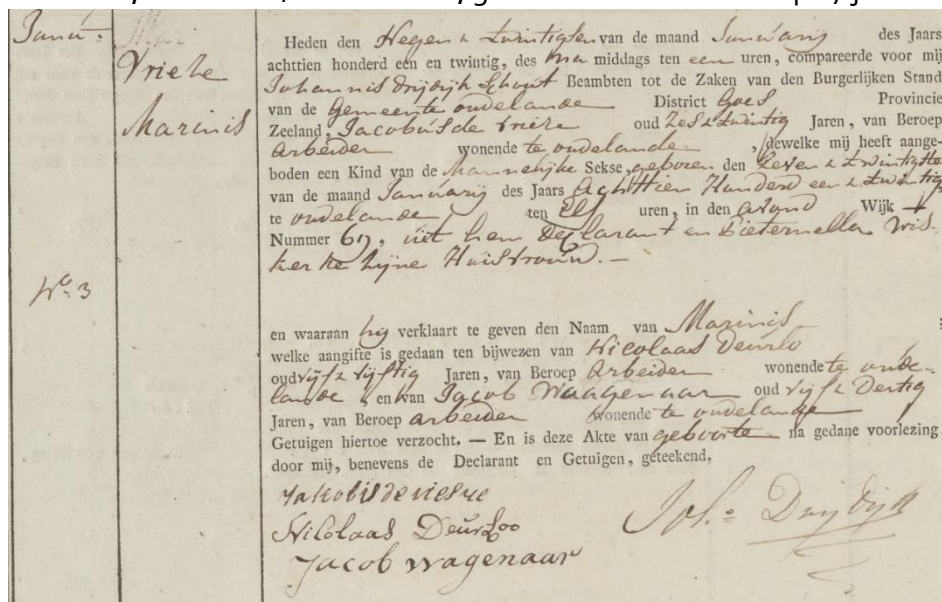
arbeider/ boerenknecht, overleden te Oudelande op 17 oktober 1838, trouwde (resp. 22 en ongeveer 20 jaar oud) op 8 mei 1817 met **Piaternella Wiskerke***, dochter van Maarten Wiskerke/ Wissekerke en Jannetje Luikenaar/ Lujkenaar, dienstmeid, geboren in 1796, arbeidster/ boerenmeid, overleden (ongeveer 81 jaar oud) te Oudelande op 31 augustus 1877. Uit dit huwelijk 12 kinderen:

1. **Vina**, geboren te Oudelande op 4 augustus 1817, overleden te Oudelande op 3 september 1817.
2. **Marinis de Vrieze**, geboren te Oudelande op 27 januari 1821, overleden te Borssele op 27 februari 1899, **volgt V**.

3. **Jannetje**, geboren te Oudelande op 22 juni 1822, overleden te Oudelande op 15 juni 1823.
 4. **Maarten de Vrieze**, geboren te Oudelande op 26 december 1824, geboren een half uur vóór zijn tweeling broer Levinus, overleden te Oudelande op 3 januari 1903, trouwde op 8 september 1853 met **Tannetje de Korte**, geboren te Driewegen op 18 april 1825, overleden te Oudelande op 23 december 1919.
 5. **Levinus**, geboren te Oudelande op 26 december 1824, overleden te Oudelande op 26 juni 1825.
 6. **Levina de Vrieze**, geboren op 13 april 1827, overleden te Oudelande op 22 april 1840.
 7. **Jacob**, geboren te Oudelande op 18 februari 1832, overleden te Oudelande op 23 februari 1832.
 8. **Adriaan**, geboren te Oudelande op 6 mei 1833, overleden te Oudelande op 10 mei 1833. Adriaan werd 3 uur eerder geboren dan zijn tweeling zusje Jannetje.
 9. **Jannetje**, geboren te Oudelande op 5 mei 1833, overleden te Oudelande op 2 maart 1834.
 10. **Jacob de Vrieze**, geboren op 17 november 1834, overleden te Oudelande op 5 april 1853.
 11. **Jannetje**, geboren te Oudelande op 1 juni 1836, overleden te Oudelande op 29 september 1837.
 12. **Adriaan**, geboren te Oudelande op 23 juni 1838, overleden te Oudelande op 14 januari 1840.
- * **Pieterrella Wiskerke**, dienstmeid, trouwde (resp. ongeveer 46 en 31 jaar oud) te Oudelande op 24 juni 1843 met **Pierre/Pieter van Antwerpen**, geboren te 's-Heer Arendskerke op 15 oktober 1811, overleden te Oudelande op 28 augustus 1870.

Generatie V

- V. **Marinis de Vrieze**, zoon van Jacobus Mz de Vrieze (De Vriese) (IV), arbeider/ boerenknecht, en **Pieterrella Wiskerke**, arbeidster/ boerenmeid, geboren te Oudelande op 27 januari 1821,

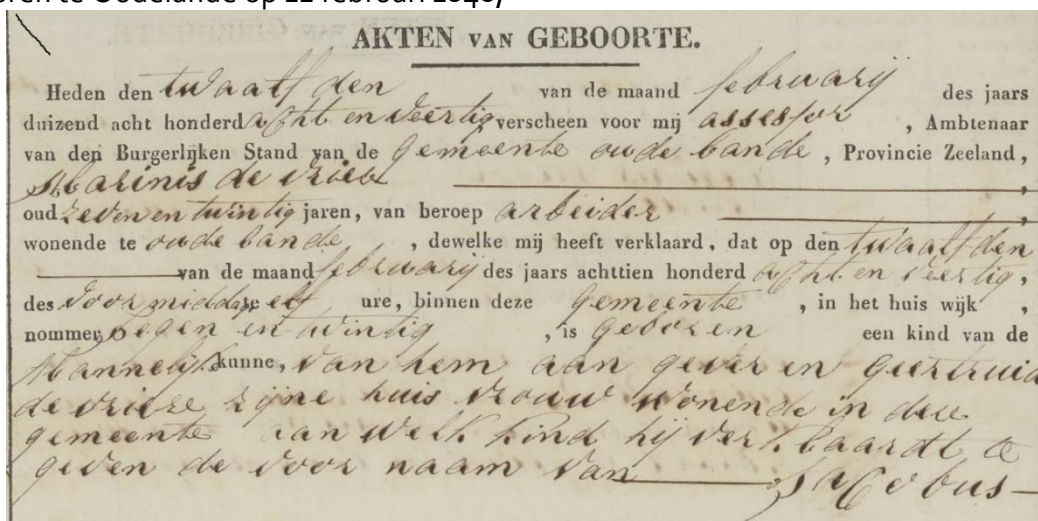
arbeider, overleden te Borssele op 27 februari 1899, trouwde te Oudelande op 4 november 1847 met **Geertruid de Vrieze**, dochter van Willem de Vrieze, boerenknecht, en Geertruid Janse/ Janzen, boerenmeid, geboren te Oudelande op 12 april 1823, arbeidster, overleden te Oudelande op 18 augustus 1894.

Uit dit huwelijk 11 kinderen:

1. **Jacobus**, geboren te Oudelande op 12 februari 1848, overleden te Borssele op 28 december 1944, **volgt VI**.
2. **Willem**, geboren te Oudelande op 12 augustus 1849, overleden te Oudelande op 14 november 1855.
3. **Pieter**, geboren te Oudelande op 14 februari 1852, overleden te Oudelande op 22 maart 1852.
4. **Pieter**, geboren te Oudelande op 24 december 1853, boerenknecht, overleden te Goes op 13 februari 1938, trouwde Oudelande op 3 maart 1876 met **Johanna/Janna Hoogstad**, geboren te Ellewoutsdijk op 8 april 1854, boerenmeid, overleden te Borssele op 16 april 1950.
5. **Geertruid**, geboren te Oudelande op 4 juni 1855, overleden te Oudelande op 29 augustus 1857.
6. **Pieterrella**, geboren te Oudelande op 20 november 1857, overleden te Giethoorn op 19 september 1947, trouwde te Giethoorn op 2 mei 1887 met **Evert Ketelapper**, geboren te Giethoorn op 6 november 1857, arbeider, overleden te Zwolle op 9 december 1929.
7. **Willem**, geboren te Oudelande op 5 oktober 1859, overleden te Oudelande op 20 maart 1861.
8. **Maarten**, geboren te Oudelande op 1 januari 1861, overleden te Oudelande op 18 januari 1861.
9. **Willem**, geboren te Oudelande op 9 februari 1863 (doodgeboren).
10. **Willem**, geboren te Oudelande op 27 januari 1865, landmansknecht, overleden te Baarland op 24 februari 1952, trouwde te Oudelande op 31 juli 1890 met **Maatje Kole**, geboren te Oudelande op 10 augustus 1871, arbeidster, overleden op 15 juli 1951.
11. **Geertruid**, geboren te Oudelande op 26 januari 1868, overleden te Oudelande op 19 februari 1868.

Generatie VI

VI. Jacobus de Vrieze, zoon van Marinis de Vrieze (**V**), arbeider, en Geertruid de Vrieze, arbeidster, geboren te Oudelande op 12 februari 1848,

veldarbeider/boerenknecht, overleden te Borssele op 28 december 1944, trouwde op 20 juli 1871 met **Catharina Hannewijk**, dochter van Adriaan Hannewijk, kleermaker, en Pieterrella Onderdijk, arbeidster, geboren te Heinkenszand op 1 april 1845, arbeidster/ dienstmeid, overleden te 's-Heerenhoek op 14 september 1913.

Uit dit huwelijk 7 kinderen:

1. **Marinus**, geboren te Heinkenszand op 6 maart 1873, landbouwer, overleden te Oost- en West-Souburg op 24 oktober 1937, trouwde te Driewegen op 26 april 1900 met **Johanna van de Guchte**, geboren te Driewegen op 7 november 1880, overleden te Vlissingen op 15 september 1937.
2. **Pieterrella**, geboren te Heinkenszand op 6 juni 1874, overleden te Heinkenszand op 30 juni 1876.
3. **Adriaan**, geboren op 28 maart 1876 te Heinkenszand en daar overleden op 12 mei 1876.
4. **Adriaan**, geboren op 14 juli 1877 te Heinkenszand, overleden te Heinkenszand op 8 maart 1881.
5. **Pieter**, geboren te Heinkenszand op 6 februari 1880, overleden te Ovezande op 14 november 1926, volgt **VII**.
6. **Dodgeboren dochter**, geboren op 18 juli 1882.
7. **Pieterrella**, geboren te Heinkenszand op 13 september 1883, veldarbeidster, overleden te Kloetinge op 16 oktober 1956, trouwde te 's-Heerenhoek op 18 februari 1914 met **Jan van der Schraaf**, geboren te Borssele op 31 mei 1883, boerenknecht, overleden te Goes op 9 april 1954.

Generatie VII

- VII. **Pieter de Vrieze**, zoon van Jacobus de Vrieze (**VI**), veldarbeider/boerenknecht, en Catharina Hannewijk (arbeidster/ dienstmeid), geboren te Heinkenszand op 6 februari 1880, arbeider, overleden te Ovezande op 14 november 1926,

<i>Pieter de Vrieze B.</i>	Heden den <u>zesden</u> van de maand <u>Februari</u> des jaars een duizend acht honderd tachtig, verscheen voor mij <u>Burgemeester</u>, Ambtenaar van den Burgerlijken stand van de gemeente <u>Heinkenszand</u>, provincie Zeeland, <u>Alberta Johanna Wilhelmina Baard</u>, oud <u>drie en twintig</u> jaren, van beroep <u>vroedvrouw</u>, wonende te <u>Heinkenszand</u>, dewelke mij heeft verklaard, dat op den <u>zesden</u> van de maand <u>Februari</u> des jaars achttien honderd tachtig, des <u>namiddaas</u> te <u>drie</u> ure, binnen deze gemeente, in het huis wijk <u>P</u>, nummer <u>het wit vyftig</u>, is geboren een kind van de <u>wannelyke</u> kunne, in hare tegenwoordigheid, van <u>Jacobus de Vrieze en van Catharina Hannewijk</u>, zyne <u>huisvrouw</u>, arbeider, beiden wonende alhier aan welk kind <u>hy</u> verklaart te geven de voornaam van <u>Pieter</u> welke aangifte en verklaring zijn geschied in bijzynen van <u>Cornelis Oudendijk</u>, oud <u>negen en dertig</u> jaren, van beroep <u>hoeksier</u>, wonende te <u>Heinkenszand</u>, en van <u>Pieter Schipper</u>, oud <u>negen en dertig</u> jaren, van beroep <u>arbeider</u>, wonende te <u>Heinkenszand</u>, als getuigen daartoe door den aangever gekozen. En is hiervan aanstonds opgesteld deze akte, die na gedane voorlezing aan den aangever en de getuigen, door hen en mij is geteekend. <i>A. van Baars.</i> <i>C. Oudendijk</i> <i>P. Schipper</i>

trouwde op 11 augustus 1910 met **Jacoba de Bue****, dochter van Jan de Bue en Margaretha Rooze, geboren te Borssele op 7 september 1890, arbeidster, overleden te Borssele op 15 juli 1958.

Uit dit huwelijk 8 kinderen:

1. **Catharina Jacoba**, geboren te 's-Heerenhoek op 22 januari 1911, overleden te Ovezande op 2 september 1911.

2. **Jan**, geboren te Ovezande op 29 april 1912, landarbeider, overleden te Borssele op 24 september 2001, trouwde op 6 maart 1936 met **Sara Geertruida Koole**, geboren te Borssele op 24 december 1914, overleden te Borssele op 12 maart 1987.
 3. **Catharina**, geboren te Ovezande op 18 mei 1913, overleden te Nieuwdorp op 9 maart 2017, trouwde te Borssele op 25 maart 1935 met **Pieter de Vroe**, geboren te Borssele op 19 september 1913, landarbeider, overleden te Nieuwdorp op 3 september 1999.
 4. **Jacobus**, geboren te Ovezande op 24 juli 1914, overleden te Spierdijk op 3 november 2007, trouwde te 's-Heer Arendskerke op 11 juni 1936, als boerenknecht met **Cornelia Mulder**, dochter van Marinus Mulder, spoorbeambte, en Maria de Kok, arbeidster, geboren te 's-Heer Arendskerke op 26 februari 1914, overleden te Leiden op 20 augustus 1976.
 5. **Marinus**, geboren te Ovezande op 25 september 1915, vrachtrijder, overleden ongehuwd te Borssele op 30 april 1982.
 6. **Margaretha**, geboren te Ovezande op 29 augustus 1918, overleden te Emmeloord op 23 juni 2005, trouwde te Borssele op 11 mei 1938 met **Marinus Mulder**, zoon van Marinus Mulder, spoorbeambte, en Maria de Kok, arbeidster, geboren te 's-Heer Arendskerke op 27 september 1916, landarbeider, overleden te Emmeloord op 17 december 2001.
 7. **Pieterrella**, geboren te Ovezande op 12 februari 1922, overleden te Goes op 1 december 1932.
 8. **Johannes**, geboren te Ovezande op 24 maart 1926, overleden te Goes op 5 februari 2023.
- ** Jacoba de Bue**, trouwde (2) te Borssele op 24 februari 1928 met:
Anthonie van Schaik, arbeider/ dijkwerker, zoon van Jan van Schaik, slager, en Dina van Vijven, arbeidster, geboren te Borssele op 7 september 1884, overleden te Goes op 9 juli 1972. Anthonie was weduwnaar van Janna Walhout.

De gegevens uit de stamboom verkregen via:

Zeeuws Archief; Archief Goes; Geneanet; Genver/ FamilySearch; Van Zeeuwse Stam en WieWasWie.

Ook nu zijn verbeteringen en aanvullingen weer welkom: J.A.M. (Joop) Kouwenberg, email: jamkouwen@zeelandnet.nl.

00000

Familiekunde regio Gent

Uit de Gentse Cadenas, driemaandelijks infoblad van Familiekunde Vlaanderen Regio Gent, nummer 4, oktober 2024:

Red.: De hieronder vermelde lezingen zijn al geweest, maar het leek de redactie juist om er toch melding van te maken omdat de 1e lezing betrekking had op een Vlaming die te Middelburg is overleden en de 2e lezing een aspect van de genetische genealogie tot onderwerp had:

-25 november 2024 "Hippoliet Meert (1865-1924) Vlaams academicus en stichter van het Algemeen Nederlands Verbond" door Félix Waldack, voorzitter Familiekunde Gent. Hippoliet Meert werd geboren te Aalst op 1 april 1865 en overleed te Middelburg (Zeeland) op 20 november 1924. Hij was een Vlaams academicus, hoogleraar tijdens de Eerste Wereldoorlog, lid van de Raad van Vlaanderen en stichter van het Algemeen Nederlands Verbond. Hij overleed in de kliniek van dokter Adriaan Martens te Middelburg.

-16 december 2024: "CSY, via de vaderlijke familiestamboom naar de onbekende dader" door dr. Sofie Claerhout (KULeuven-KULAK). Misdaadseries op tv doen je geloven dat misdaden snel opgelost raken of dat DNA in een knip naar de dader leidt. De werkelijkheid is veel complexer. Wanneer een dader sporen achterlaat, kunnen de speurders de biomedische gegevens door een databank van

veroordeelden en verdachten halen. Indien er geen identieke match en geen andere bewijzen zijn, dan wordt het een 'cold case'.

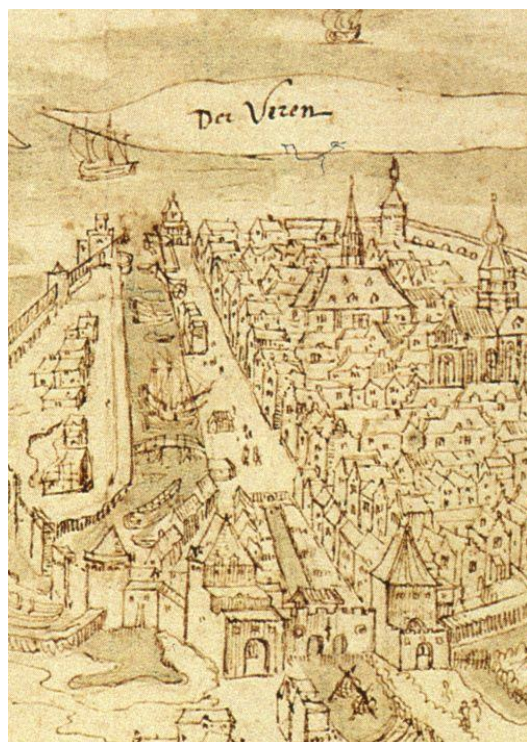
Echter, dr. Sofie Claerhout ontwikkelde een efficiënte manier om via het mannelijke Y-chromosoom de familieleden van een dader te traceren; in combinatie met genealogie, afstamming en verwantschapsonderzoek komt zo een nieuwe groep verdachten in beeld.

00000

Het huis De Caprave in de Warwijcksestraat in Veere, nu Warwijcksestraat 6, deel 1, door Jan Midavaine

De aanleg van de Warwijcksestraat in Veere was een direct gevolg van het uitbreken van de Hollandse-Wendische Oorlog in 1438. Deze oorlog werd veroorzaakt door een verstoring van de handelsbetrekkingen van Holland en Zeeland met de Hanzesteden in het Oostzeegebied. Hamburg en Lübeck verboden daarop de vaart door de Sont. Ook voor Veere, dat veel graan uit deze steden importeerde, had dit nadelige gevolgen. Op 16 mei 1438 besloten de edelen samen met de steden van Holland en Zeeland een gezamenlijke vloot uit te rusten, bestaande uit circa 80 baardsen (een soort oorlogsschip). Veere leverde er twee. De Zeeuwse vloot kwam onder aanvoering te staan van de Veerse heer Hendrik IV van Borsele. Bij de Wielingen verenigde die zich met de schepen uit Amsterdam. Na drie jaar strijd kregen de Hollanders in 1440 tegen betaling van 5000 rijngulden weer vrije doorvaart door de Sont.

Door de oorlog was de vraag naar nieuwe schepen groot. Daarom besloot Hendrik van Borsele in Veere een grote scheepswerf aan te laten leggen. Voor dat doel schonk graaf Filips de Goede op 20 april 1439 driehonderd gemeten grond van Zanddijk aan Veere om de stad daarmee uit te kunnen breiden. De Warwijcksestraat werd aangelegd, die in zijn geheel in het teken van de scheepsbouw kwam te staan. Op de plaats waar nu de huizen met de huisnummers 6 tot en met 8 staan, kwam de scheepswerf en in de rest van de straat bouwde men huizen en werkplaatsen voor de sloopstimmerlieden, houtzagers en smeden. In een taanhuis aan het begin van de straat werden de visnetten en zeilen in taan gekookt om ze duurzamer te maken.

De Warwijcksestraat (links naast de poort) op de tekening van Antoon van den Wijngaerde uit circa 1550. Uit: Zelandiae Descriptio.

In 1560 raakte de scheepswerf te klein en werd hij honderd meter noordwaarts verplaatst.

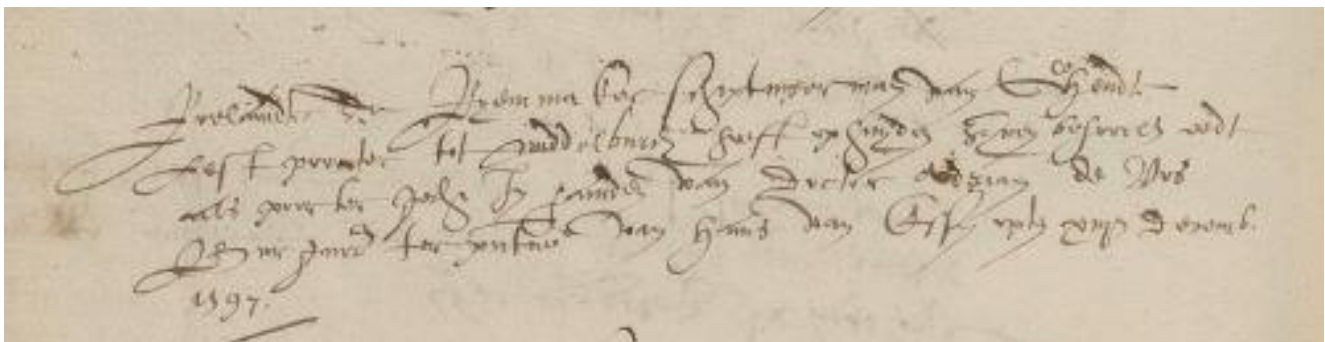
In 1576 staan er zeven huizen aan de noordzijde en tien aan de zuidzijde. Nog steeds werd de straat bewoond door ambachtslieden, waaronder twee scheepstimmerlieden, een molenaar, twee smeden, een houtzager, een bierwerker en een schuistekker. Tussen 1580 en 1595 werden de muren aan de landzijde van de stad vervangen door wallen en vesten. Hierdoor kon de Warwijksepoort circa vijftig meter in westelijke richting worden verplaatst. In de periode 1593-1596 bouwde men ten westen van het huis met nu huisnummer 4 negen nieuwe huizen en aan de overzijde in 1594 een nieuw arm-, gast- en weeshuis.

Eén van deze nieuw gebouwde huizen is De Caprave. Het is in 1595 gebouwd voor de timmerman Joos Adriaensen en was een verdieping hoger dan nu¹. Toen het huis was voltooid, verkocht Joos het aan Jan Heyndricx. Al na een jaar ging het mis en bleken er veel schulden op het huis te rusten. Op 7 februari 1597 richtte Joos zich tot de vierschaar omdat Jan Heyndricx hem nog geld verschuldigd was vanwege 'de coope van de huuse gen(aamd) De Caprave ende betalen de schulden die hij belooft te betalen ende nyet ende volcomt'. Joos verzocht de vierschaar het huis te verkopen. De rechtbank ging hiermee akkoord op voorwaarde dat de opbrengst in de vierschaar gedeponereerd zou worden 'tot proffijte van de gene daer inne gerecht zijnde'².

Dat jaar volgden nog veel meer schuldeisers die geld van Jan Heyndricx tegoed hadden, waaronder Sander Gillissen die nog £ 17 : 9 : 7 gr. Vlaams van hem moest krijgen en Leen Jansdochter, wiens zoon als knecht bij hem in dienst was geweest en nog £ 12 : 8 : 6 gr. Vlaams loon uitbetaald moest krijgen³.

Op 5 maart 1597 vond de veiling van De Caprave plaats. Voor £ 209 gr. Vlaams werd Joos Adriaensen er opnieuw eigenaar van. In de koopvoorwaarden lezen we dat hij gehouden was meteen na de koop 40 pond te betalen en de rest in gedeelten van 25 pond, telkens op 5 maart, net zo lang tot het hele bedrag zou zijn voldaan⁴.

De volgende eigenaar van De Caprave is scheepstimmerman Roeland Riemaker, die zich op 13 december 1597 vanuit Gent als poorter van Veere had laten inschrijven⁵. Rond die datum zal hij het huis wel van Joos Adriaensen hebben gekocht. Uit een verklaring die hij op 10 februari 1603 in de vierschaar aflegde vanwege een vechtpartij in de zomer van 1602, waarvan hij getuige was geweest, weten we dat hij rond 1563 is geboren⁶. Roeland was getrouwd met Tanneken Fiers, weduwe van Jan Westhuijsen. Uit haar eerste huwelijk had ze drie kinderen: Sara geboren in 1681, Levina (Vynken) in 1586, en Judit (Judith) in 1588. Gezien de geboorte van Cathelynken rond 1590 moet haar huwelijk met Roeland kort daarvoor hebben plaatsgevonden.

Inschrijving op 13 december 1597 van scheepstimmerman Roeland Riemaker in het poorterboek van Veere.

In het kohier van het hoofdgeld uit 1600 lezen we dat De Caprave werd bewoond door vier personen: Roeland, zijn vrouw, en zijn stiefdochters Sara en Levina. Erbij staat vermeld dat Roeland nog een dochter had, Judith, '*wesende 't Arnmuyden in de schole*', Omdat Cathelynken jonger dan twaalf jaar was, staat ze niet in het kohier vermeld⁷.

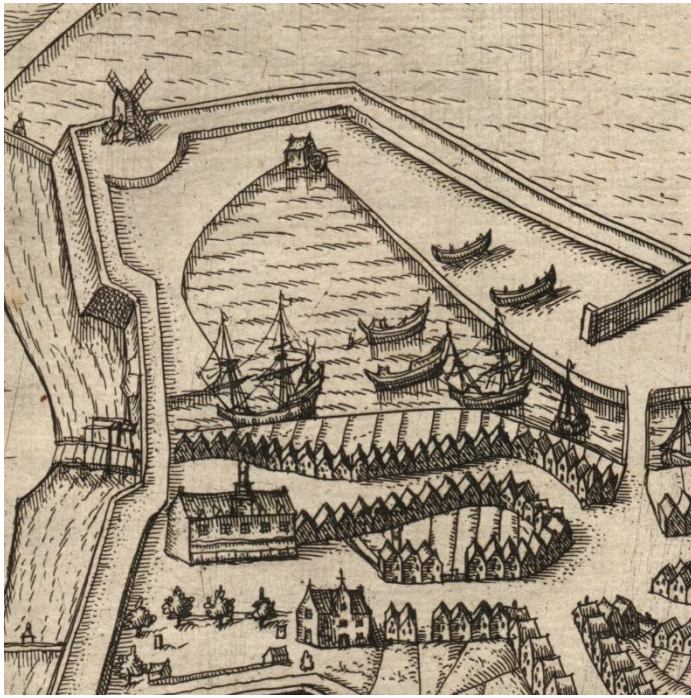
Toen er 's nachts veel hout van het terrein achter het huis van Roeland werd gestolen, vroeg hij op 5 mei 1600 het stadsbestuur vergunning om het met een schutting te mogen omheinen. Om voetgangers en paard en wagens doorgang te kunnen verlenen, zou hij er twee poorten in laten aanbrengen⁸.

Toen de vrouw van Roeland in 1601 ziek in bed lag, maakten beiden op 28 juli 1601 ten overstaan van notaris Chrisostemus van der Muelen hun testament. We lezen erin dat na het overlijden van een van hun beiden de langstlevende 50 gulden aan de armen zou geven. Als Roeland eerst zou sterven zou zijn dochter Leijnken (Cathelynken) bij haar huwelijk driehonderd pond Vlaams voor haar vaderlijk goed uitgereikt moeten krijgen en de kinderen van Jan Westhuijsen honderd pond Vlaams. Waren die inmiddels gestorven, dan zouden de kinderen van Jan de Riemaker uit Gent, broer van Roeland, ieder honderd pond Vlaams krijgen. Als Tanneken eerst zou sterven, moesten haar linnen en wollen kleren onder alle drie de kinderen worden verdeeld en kregen ze bij het bereiken van de huwelijks staat samen vierhonderd pond Vlaams voor hun moederlijk deel. De langstlevende ouder verplichtte zich de opvoeding van de kinderen op zich te nemen.

Korte tijd later stierf Tanneken. Op 5 juni 1602 werden de kinderen uit haar huwelijk met Jan Westhuijsen, en Cathelynken uit haar huwelijk met Roeland, in de weeskamer ingeschreven. Roeland en Laureys de Coninck Janszn. werden tot voogden aangesteld. Voor het nakomen van de gemaakte afspraken werd De Caprave als onderpand gegeven⁹.

Roeland hertrouwde en verhuisde met zijn nieuwe vrouw naar Vlissingen. De Caprave verkocht hij op 2 november 1607 aan Marten Michielssen. Op 1 februari 1608 lezen we in het '*Registre van verbande der stede van der Vere mette letter K*' dat Jan Cloetinge zich borg had gesteld voor Marten Michielssen '*voer de gereede paye van sijnen huysse genaempt De Caprave*'. Op verzoek van Roeland verzocht Jan Cloetinge deze eerste aanbetaling in de vierschaar te mogen ophalen¹⁰.

Op 16 december 1611 kregen de voogden van het sterfhuis van Jan Cloetinge van het stadsbestuur toestemming om in de vierschaar 40 pond Vlaams te mogen ophalen, '*ende dat over twee vervallen paien (betalingen) verschenen Meye 1610 ende dit procederende van den gecochte huys De Caprave in de Werwicxe strate deser stede bij Corn(elis) Michielssen van Roelandt de Riemaker gecocht ende ten comptoire genamtiseert*'¹¹.

De Warwijcksestraat in 1612. Detail van de plattegrond van Veere door Lodovico Guicciardini.

Wat er zich tussen 16 december 1611 en 20 mei 1612 heeft afgespeeld, is niet meer te achterhalen, maar op laatst genoemde datum verkocht de vrouw van Roeland Riemaker De Caprave aan molenaar Loy Janssen. Nadat die de eerste betaling had gedaan, verzocht ze op 12 oktober 1612 de vierschaar uitbetaling van twintig pond Vlaams vanwege deze betaling¹².

Op 20 november 1615 richtte de weduwe van Roeland Riemaker zich weer opnieuw tot vierschaar, '*voor haer zelve ende als procuratie hebbende van Cathalina (Cathelynken) Riemakers als dochter ende erffgenaem in de achtergelaten goederen van den voorschreven Roelant de Riemaker, [.....] versouckende de lichtinge van zestich ponden grooten Vlaems genamptiseert zijnde ter griffie dezer stede bij den coop van de huijse genaempt De Capraven, staende binnen deser stede, toebehoort hebbende den voorn(oemde) Riemaker*'. De weduwe woonde inmiddels in Homflor in Frankrijk en was getrouwd met Tonfais Norbert. Ook wilde ze de koopakte, die in de vierschaar werd bewaard, overhandigd krijgen. Voordat burgemeester en schepenen met haar verzoek akkoord gingen, moest ze eerst bewijsstukken leveren op grond waarvan ze haar verzoek had gedaan¹³.

In de '*Legger van gebouwde en ongebouwde eigendommen in de stad met vermelding van de daarop betrekking hebbende transporten en plechten*', opgemaakt in de eerste kwart van de 17e eeuw, lezen we in een '*memorie*' bij het huis De Caprave: '*dat dit huys is in tweeën gesepareert*'¹⁴. We beperken ons hier verder tot het huis dat er nu nog staat. Hierbij moet worden opgemerkt dat het naastgelegen huis met de naam *De kleine Caprave* in de eerste helft van de 18e eeuw weer eigendom van de eigenaren van De grote Caprave was. Tevens is niet altijd duidelijk welke bijgebouwen bij beide huizen behoorden.

Op 1 april 1617 kocht molenaar Loy Janssen van de weduwe en erfgenamen van Matthijs van Eepen voor £ 301 gr. Vlaams het huis in de Warwijcksestraat dat nu huisnummer 10 heeft. Direct na de koop moest hij de verkopers 50 pond betalen en daarna ieder jaar in mei 25 pond, net zo lang tot het hele bedrag voldaan zou zijn. Uit de kohieren van de huisschatting, een soort onroerendgoedbelasting, blijkt dat Loy in De Caprave bleef wonen en pas rond 1628 naar zijn nieuwe huis verhuisde¹⁵.

Op 19 januari 1619 verkocht Loy Janssen De Caprave voor £ 333 : 6 : 8 gr. Vlaams aan de metselaar

Pauwels (Paulus) Cornelissen (Rigeur), te betalen met 50 pond meteen na de koop en verder jaarlijks in mei 20 pond, net zo lang tot het hele bedrag zou zijn voldaan¹⁶.

Op 12 augustus 1624 leende Loy 50 pond Vlaams van (notaris) Benjamin Deynoot *'om in sijne noodige affairen te gebruycken'*. Als onderpand gaf hij zijn huis in de Warwijcksestraat (nu Warwijcksestraat 10)¹⁷.

Paulus Rigeur stierf rond 1629. Op 11 december 1629 verkocht zijn weduwe, Dingneken Pieters, De Caprave voor £ 333 : 6 : 8 gr. Vlaams aan haar broers Cornelis en Heijnderick (Heijndrick) Udemans. Afsproken werd dat ze £ 133 : 6 : 8 gr. Vlaams meteen na de koop zouden betalen en daarna ieder jaar op 1 mei twintig pond Vlaams, net zo lang tot het volle bedrag betaald zou zijn¹⁸. Op 2 februari 1637 verkochten Heyndrick en Cornelis Udemans De Caprave aan Cornelis Pauwelsen (Rigeur), zoon van Paulus Rigeur. Op dezelfde datum bekende Cornelis Pauwelsen in de vierschaar £ 143 : 10 : 4 gr. Vlaams schuld te hebben bij (zijn oom) Cornelis Udemans vanwege de koop van de helft van De Caprave¹⁹.

Uit de kohieren van de huisschatting blijkt dat in 1629 en 1636 Paulus Rigeur huisschatting voor De Caprave betaalde. De waarde van het huis was getaxeerd op vijfhonderd gulden. In 1641 en 1642 betaalde zijn zoon Cornelis Pauwelsen (Paulusse) huisschatting²⁰. In genoemde jaren woonden dus achtereenvolgens Paulus Rigeur en na diens overlijden rond 1636 zijn zoon Cornelis in De Caprave.

Na het overlijden van Cathalijntje Jacobs, vrouw van Cornelis Paulusse (Rigeur), werd op 1 september 1648 in de weeskamer de weesakte opgemaakt. Cathalijntje liet twee kinderen na, Elisabeth van acht jaar en Jacob van bijna vier. Hun vader werd tot voogd aangesteld en Gillis Gillisen Waen en Pieter Heyndricxse Udemans, ooms van moederszijde, tot wedervoogden. In de akte lezen we dat Cornelis Rigeur in het bezit van de goederen van zijn overleden vrouw zou blijven. Hij zou de kinderen opvoeden tot ze volwassen zouden zijn en dan voor hun moederlijk goed ieder vierhonderd gulden geven. Zouden de kinderen eerder dan hem overlijden, dan zouden de naaste vrienden samen honderd gulden krijgen. Als Cornelis zou hertrouwen en daarna zou sterven, zou zijn nieuwe vrouw de kinderen moeten laten leren lezen en schrijven en een ambacht laten leren. Tot nakoming van zijn belofte gaf Cornelis zijn huis in de Warwijcksestraat als onderpand²¹.

Op 23 september 1673 vond na het overlijden van Laurintie Brouwenaar, weduwe van de reeds eerder overleden Jacob Rigeur, door de grootvader van de kinderen van moederszijde, Willem Brouwenaar, de inschrijving in de weeskamer plaats. De nagelaten minderjarige wezen waren Laurintie van 5½ jaar en Willem van 4 jaar. Tot voogden werden Cornelis Pauwelsen, grootvader van vaders zijde, en Willem Brouwenaar, grootvader van moederszijde, aangesteld. Willem Brouwenaar overlegde het testament van Laurintie dat ze op 24 maart 1673 bij notaris Daniel Tijssen had gemaakt. Hierin stond dat de weeskamer van de voogdij was uitgesloten²². Jacob Rigeur en Lauwerijntje Brouwenaar woonden in het huis Het wapen van Axel op de Kaai²³.

Op 13 december 1681 kocht Theodorus van Aller op een veiling in herberg De Croone voor Cornelis Paulussen voor negentien pond Vlaams het huis De (kleine) Caprave²⁴.

In het register van transporten en plechten 1686-1708 staan op 23 februari 1692 drie transporten van onroerend goed uit de nalatenschap van Cornelis Pauwelsen geregistreerd. Het eerste betrof het huis Den Appelboom, staande rechts naast De Caprave, vervolgens De Caprave dat omschreven werd als: *'Een huijs en erve midtsgaders een packhuijs daar achter aan staande 't voors(chreven) huijs in de Warwijcksestraat en packhuijs aan 't molenwater tusschen dese vier gem(erken): oost een ander huijs van den comp(aranten), zijjd 's heeren strate, west Cornelis Paulussen arbeijder en noord het voorn(oemde) molenwater'*, en tot slot het huis Het Rad van Avontuijre op de Oude Corenmarkt. Eigenaren van alle

drie de huizen werden Jacob Simonse en timmerman Johannis Danot, die ze gratis kregen overgedragen²⁵.

Jacob Simonse is in 1664 geboren. Hij werd assistent-schaffer en op 17 december 1696 schaffer (gemeenteopzichter). In 1700 betaalde hij huisschatting voor de drie hierboven genoemde huizen die hij samen met Johannis Danot bezat, voor een huis in de Korte Oudestraat, en het schaffershuis in de Lange Oudestraat. Johannis Danot betaalde, behalve voor de hierboven genoemde huizen, huisschatting voor het huis De witte Leeuw en een stal op de Markt²⁶.

Op 6 oktober 1696 droegen Jacob Simonsen en Johannis Danot De Caprave over aan Thomas Jacobse. In de omschrijving lezen we dat het perceel werd begrensd door: *'Oost thuijs den Appelboom, zijjd sheeren straat, west Cornelis Paulusse en noordt het paerhuijs (stal) van dhr. Keijts, waarbij mede volgen sal de erve van 't voorn(oemde) huijs gen(aamd) den Appelboom'*. In de akte staat verder dat Thomas vanwege de overdracht van een erf achter den Appelboom dat bij De Caprave was gevoegd, jaarlijks in plaats van vijf, voortaan negen gulden aan huisschatting zou gaan betalen²⁷.

Na Thomas Jacobse werd timmermansbaas Pieter Luyte de volgende eigenaar van De Caprave. De datum van overdracht is niet bekend. Behalve dit huis bezat hij ook een speelhof in Zanddijk-Buiten, dat hij in 1724 aan Elisabeth Janse verkocht²⁸.

Op 27 januari 1725 liet Pieter Luyte door notaris Samuel Aarnouts op de Campveerse Toren bij opbod verkopen: *'Zijn woonhuis, jegenwoordig bij hem bewoond, genaamd De (grootte) Kaprave, mitsgaders het daar nevens staande packhuis met zijn annexe huisinge, hem insgelijks toebehorende, genaamd De kleene Kaprave, beide staande ende gelegen in de Warwijkse straat binnen dese stad, tussen dese vier gemerken, oost de wed. Johan van der Maas pakhuis, zuid s' heeren straate, west Cornelia Romeins en noord het (zo genaamde) Nieukaaytje.'*

Koper van beide huizen was de metselaarsbaas Bartel Brand, De grote Caprave voor 60 pond Vlaams en het pakhuis voor 40 pond Vlaams²⁹.

Op 31 januari 1725 begaf notaris Johan Willem Hekelbeke zich op verzoek van schepen Adriaan Kempe naar Bartel Brand om hem mee te delen dat op De Caprave en een speelhof op Zanddijk, die beide van Pieter Luyte waren geweest, bij hem een hypotheek van vijftig pond Vlaams was afgesloten. Bartel antwoordde de notaris: *'t' Is wel, ik sal met Luyte daar over spreken'*³⁰.

Uit een akte van notaris Samuel Aarnoutse van 20 februari 1725 blijkt dat Pieter Luyte vóór die datum is overleden³¹.

Bartel Brand, zoon van Marinus Brand en Elisabeth Rigeur, is slechts enkele maanden eigenaar van De Caprave geweest. Hij woonde in het huis De Spaarpot op de Kaai, waar hij in mei 1725 overleed. Bartel was in 1707 getrouwd met Maria de Volder, dochter van Tobias de Volder en Jacomijnken Hildernisse. Maria was in mei 1716 gestorven. Ze liet drie kinderen na: Laurijna van 10 jaar, Francijna van 5 jaar en Jan van 3 jaar, die al in september 1718 overleed. Na het overlijden van Bartel maakte de notaris op 2 juni 1725 de boedelinventaris op. De Caprave werd toen bewoond door kapitein Gerrit van der Port. In het pakhuis bij De Caprave lagen wat planken, stellinghout, een disteleerton, wat oud hout en een nieuwe 17 voet lange nieuwe goot³².

De volgende eigenaar van De Caprave is timmerman Jan (Jannis, Johannes) van Poelje, zoon van Marinus van Poelje en Geertje Cornelis. Bijna een halve eeuw heeft hij het huis in bezit gehad, al heeft hij tussendoor wel verschillende gedeelten van het perceel verkocht. Jan is in 1704 in Veere geboren en daar op 9 maart gedoopt. Op 2 februari 1726 deed hij belijdenis. Op 4 januari 1727 kocht hij van

Huybrecht de Visscher en Tobias de Volder, als voogden over de kinderen van Bartel Brand, het huis De Caprave, dat in de akte wordt omschreven als: 'huys en erve met de gevolge van dien staende ende gelegen in de Warwijksestraat met een pakhuys daar aan-annex'³³. Nauwelijks volwassen werd Jan al op 30 augustus 1727 in het testament van zijn ouders tot hun voogd aangesteld³⁴. Op 17 december 1729 kocht hij samen met Symon Jacobse Block op een publieke veiling voor £ 100 : 5 : -- gr. Vlaams een stijfselabriek en varkenshouderij voor de sloop op de grond van het voormalig kasteel Zandenburg³⁵. Daarnaast was Jan ook eigenaar van een huis en erf in de Kapellestraat, een pakhuis aan de Korte Noordzijde, een boerenhofje in Zanddijk en enkele weilanden in de buurt van Veere³⁶.

Koopcontract van het huis De Caprave van Huybrecht de Visscher en Tobias de Volder, als voogden over de minderjarige nagelaten kinderen van Bartel Brandt, aan Jan van Poelje op 4 januari 1727. Zeeuws Archief online, Archief Stad Veere inv. nr. CHV-147.

Naast timmermansbaas was Jan van Poelje in 1751 ook ontvanger van de bieraccijnzen in Veere.

In de lijst met namen van inwoners van Veere, opgemaakt in 1748 ten behoeve van de 'inning van de Liberale Gift', lezen we dat De Caprave werd bewoond door Johannes van Poelje, zijn vrouw, en Cornelis de Volder³⁷.

Op 20 januari 1752 verkocht Jan van Poelje voor £ 42 Vlaams aan Jacob van Cats zijn *'pakhuijs off timmermanswinkel en daar agter staande houdtlogie, erve en verdere gevolge van dien, staande en gelegen binnen dese stadt in de Warwijksestraat annex off nevens het woonhuijs van den eersten comp(arant) (Jan van Poelje) en sulks tusschen dese vier gemerken: oost het woonhuijs van den eersten comp(arant), zijt de Warwijksestraat voorn(oemd), west Jan Stout erfgen(amen) en noort de soo benaamde Nieuwe Kaay ofte Molenwater'*. In de verkoopvoorwaarden lezen we dat Jan de schouw behield, evenals een stuk grond ter breedte van 8 á 9 voet met een lengte van 9 á 12 voet. Hij beloofde dit stuk grond zelf te onderhouden. Ook de helft van de waterput op de grond van het pakhuis bleef van hem, met uitzondering van de leidingen. Tot slot bedong hij dat als het privaat grenzend aan zijn woonhuis schoongemaakt moest worden, hij altijd vrije toegang tot het *'ordinaire ruymgat'* moest krijgen³⁸.

Het huis De Caprave in 1963. Foto G.J. Dukker, Beeldbank voor cultureel erfgoed nummer 81.016.

Noten

1. Zeeuws Archief (ZA), Archief Stad Veere (ASV), inv. nr. 1419, huisschatting 1599.
2. Zeeuws Archief online (ZAO), RAZE, inv. nr. 382, fol. 225v., scan 234, 7 februari 1597.
3. Ibid., inv. nr. 312, fol. 62r., scan 65, fol. 72r., scan 75, fol. 83v., scan 87, fol. 84v., scan 89, fol. 90r., fol. 93v., fol. 103r., fol. 104v., fol. 116 v., fol. 130 v., fol. 144v., fol. 148r., fol. 152r. en daartussen de op naam staande schulden waarin het woord De Caprave niet wordt genoemd.
4. Ibid., inv. nr. 382, scan 234, 5 maart 1597.
5. ZAO, Poorterboek Veere, 13 december 1597, Roelandt Rijemmaker, scan 138.
6. RAZE, inv. nr. 348, scan 8, 10 februari 1603. Zijn juiste leeftijd wist hij niet, maar hij schatte dat hij toen 39 jaar was.

7. ASV, inv. nr. 1713, kohier van het hoofdgeld 1600.
8. Ibid., inv. nr. 1948, 5 mei 1600.
9. ZAO, Archief Weeskamer Veere (AWV), inv. nr. 48, scan 150-152, 5 juni 1602. Op 6 juni 1607 overhandigde Roeland de weesmeesters honderd pond Vlaams voor het moederlijk goed van Levina van Westhuijsen, samen met 18 pond 4 schellingen 5 groten 8 mijten Vlaams dat ze toekwam van het moederlijk goed van haar zuster Sara, die inmiddels was overleden. Op 23 november 1607 kwam Levina dit samen met haar man Dierick van Vliet in de weeskamer ophalen.
10. RAZE, inv. nr. 363, scan 190, 1 februari 1608.
11. Ibid., inv. nr. 313, scan 232, 16 dec. 1611. Lezen we eerst de naam van *Marten* Michielsens, hier staat *Cornelis* Michielsens als eigenaar vermeld.
12. Ibid., inv. nr. 313, scan 239, 12 oktober 1612. '*De huysvrouw van Roelandt de Riemaecker versouckt de lichtinge van twintich ponden gr. Vlaems als Loy Janssen molenaer ten comptoire deser stede genamptiseeert heeft over een paye van zijnen vercochten huys den Caprave, verschenen den XXen Maye 1612*'.
13. Ibid., inv. nr. 314, scan 35, 20 november 1615 en scan 36, 14 november 1615.
14. De eigenaren van het ten oosten van De Caprave gelegen huis, ook wel De kleine Caprave genoemd, waren volgens de lijst met eigenaren in RAZE 381c (scan 211): Adriaen Bartholomeussen (? - 1637), Cornelis Paulussen (1637 - 1682), Pieter Gerritsen (1682 - ?), Thomas Jacobse (1696 - ?), Pieter Luyte samen met De grote Caprave (? - 1725), Bartel Brant samen met De grote Caprave (1725), Johannes van Poulje samen met De grote Caprave (1727 - ?), Jacob van Cats, David Davidze (? - 1776), Willem Vreeswijk en Gasper Fredriks (..... - 1776), Adriaan van Poelje (1776 - 1806). De laatst bekende bewoner en eigenaar is Cornelis Rijks (1807), In 1814 lezen we dat het huis '*halv ruine*' was en samen 3 ramen en deuren had. Kort hierna zal het huis zijn gesloopt, want op de kadastrale kaart van 1832 staat het niet meer afgebeeld.
15. RAZE, inv. nr. 369, scan 38, 1 april 1617 en inv. nr. 378, scan 49. In de marge bij de akte lezen we dat de schuld van Loy Janssen op 1 maart 1636 was geroyeerd. Het huis stond '*oost ende suydt aff sheeren strate, west aff Jacob Calis ende noort aff sheeren caye*'. Kohieren van de huisschatting 1612, 1619, 1624 en 1625, ASV, inv. nrs. 1427, 1410 en 1411.
16. Ibid., inv. nr. 378, scan 74 en inv. nr. 369, scan 67, 19 januari 1619. In de marge van inv. nr. 369 lezen we bij de schuldbrief dat op 5 september 1647 Heyndrick en Cornelis Udemans in de vierschaar de originele brief toonden, waarvan de zegels inmiddels waren afgetrokken en waaruit bleek dat alle termijnen waren betaald.
17. Ibid., inv. nr. 369, 14 augustus 1624. In de marge staat dat deze schuld op 8 maart 1636 was geroyeerd.
18. Ibid., ibid., scan 195, 11 december 1629. In de marge van de akte staat dat Cornelis en Heijnderick Udemans op 2 september 1647 de weesmeesters de originele koopakte toonden, waaruit blijkt dat het hele bedrag was betaald. Dat Cornelis en Heijnderick Udemans broers van Digneke Pieters waren blijkt uit de weesakte die na het overlijden van Cathelijntje Jacobs, vrouw van Cornelis Rigeur, op 1 september 1648 is opgemaakt.
19. RAZE, inv. nr. 378, scan 165 en inv. nr. 369, scan 223, 2 februari 1637.
20. ASV, inv. nrs. 1399, 1400, 1402 en 1416.
21. AWV, inv. nr. 53, scan 208, 1 september 1648. RAZE inv. nr. 381c, scan 211 linkerkzijde: '*Is belast met de onderhoudinge en VIIIc Car. gl.^s over 't moederlijk goet van de weesen van Corn. Paulusse, dato den 1 sept^t 1648*'. Het huis werd op 14 november 1696 van deze last ontheven.
22. Ibid., inv. nr. 56, scan 109, 23 sept. 1673.
23. RAZE, inv. nr. 572, scan 175, 13 dec. 1681. Het huis Het wapen van Axel stond op de hoek van de Kaai en de Wijngaardstraat.
24. Ibid., inv. nr. 613, 13 dec. 1681, scan 103 - 105. Het andere huis werd voor £ 72 gr. Vls. gekocht door Cornelis Diercoop. Van Aller kocht het huis van Adriaenken Willems, die het op 27 januari 1680 uit de nalatenschap van Adriaen Bartholomeussen had gekocht (RAZE inv. nr. 541, 27 januari 1680, scan 228-229 en 231-233). Zie voor dit huis ook RAZE inv. nr. 397.a2, scan 95-96.
25. Ibid., inv. nr. 372, scan 50, 23 februari 1692. De erfgenamen van Cornelis Pauwelsen waren: '*Bartel Brand, zoon van Marinus Brand en Elisabeth Rigeur, Willem Rigeur en Pieter Louwersen als in huwelijk gehad en erfgenaam gebleven zijnde van*

Laurijntje Rigeur, kinderen van Jacob Rigeur, allen kints kinderen en erfgenamen van Cornelis Paulussen Rigeur za'. Het huis Den Appelboom had Cornelis op 10 januari 1667 van Jan Schout gekocht en het Rad van Avontuijre had hij samen met Willem Brouwenaar op 28 januari 1672 bij decreet gekocht.

26. Ibid., inv. nr. 655, scan 239, 27 nov. 1707, en inv. nr. 632, scan 32, 2 jan. 1694, ASV, inv. nr. 10, 17 december 1695 en inv. nr. 1459, huisschatting 1700.

27. RAZE, inv. nr. 372, scan 110, 6 oktober 1696. In het kohier van de huisschatting van 1700 (ASV, inv. nr. 1459) lezen we bij Den Appelboom: '*Johannis Danot en Jacob Symonse heeft gegeven £ 1 : 10 s. en nu maar 16 s. 8 d., vermits d' erve hiervan is getrocken aan het volgende huys De Caprave, en met de resterende van dese schattinge vergroot, dus maar £ - : 16 : 8'*. Bij De Caprave staat: '*Thomas Jacobse 16 s. 8 d. en nu om reden boven vermeldt £ 1 : 10 : -'*.

28. Ibid., inv. nr. 639, 14 juli 1724, scan 41.

29. Ibid., inv. nr. 676, 27 januari 1725, scan 7-8.

30. Ibid., inv. nr. 669, scan 317, 31 januari 1725. Zie voor de testamenten van Bartel Brand RAZE, inv. nr. 616, 8 juni 1716 en 3 augustus 1919.

31. Ibid., inv. nr. 676, 20 februari 1725, scan 219.

32. Ibid., inv. nr. 662, 2 juni 1725, scan 51 en AWV, inv. nr. 58 scan 154.

33. ZAO, ASV, inv. nr. CHV-147, 4 januari 1727.

34. RAZE, inv. nr. 660, scan 218, 30 augustus 1727.

35. Ibid., inv. nr. 663, scan 116-119, 17 december 1729.

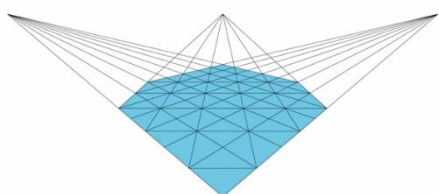
36. Tot de bezittingen van Jan (Jannis, Johannes) van Poelje behoorden: zaai- en weilanden (RAZE, inv. nr. 1088, scan 131 en 136), een boerenhofje (RAZE, inv. nr. 700, scan 322-324 en RAZE inv. nr. 1088, scan 135, 136 en 141), een huis in de Kapellestraat (RAZE, inv. nr. 700, scan 155-158) en een pakhuis aan de noordzijde van de haven (RAZE, inv. nr. 700, scan 191-196).

37. ASV, inv. nr. 1781.

38. RAZE, inv. nr. 700, scan 279-286, 20 jan. 1752.

00000

ZEEUWS ARCHIEF

Uit het Zeeuws Archief

Zie voor openingstijden en aanvullende informatie:

[Openingstijden – Zeeuws Archief: https://www.zeeuwsarchief.nl/planning-bezoek/openingstijden](https://www.zeeuwsarchief.nl/planning-bezoek/openingstijden). Op deze pagina worden de openingstijden van Middelburg, Zierikzee en Terneuzen vermeld.

Uniek: 150 jaar Veerse geschiedenis overgebracht naar Zeeuws Archief

Een grote hoeveelheid Veerse archieven uit met name de periode 1811-1966 is op 9 december 2024 overgebracht naar het Zeeuws Archief. Nieuwe informatie komt daarmee beschikbaar voor onderzoek. Bijvoorbeeld de ontwikkeling van armenzorg of volkshuisvesting in de negentiende eeuw, en de opkomst van het toerisme na de Tweede Wereldoorlog.

De overgebrachte archieven lopen tot 1 juli 1966; toen vond een grote gemeentelijke herindeling op Walcheren plaats. Van de twaalf plattelandsgemeenten bleven er vijf over: Mariekerke, Domburg,

Valkenisse, Veere en Westkapelle. Deze archieven zijn uniek en bevatten nieuwe informatie over de Veerse geschiedenis.

Met de overbrenging blijven de archieven ook in de toekomst in goede, geordende en toegankelijke staat. Iedereen kan nu onderzoek doen naar de eigen woonomgeving.

Welke Veerse archieven zijn er overgebracht?

- Gemeente Aagtekerke 1811 – 1966
- Gemeente Biggekerke 1795 – 1966
- Gemeente Buttinge en Zandvoort 1810-1815 (1917)
- Stad en gemeente Domburg 1555 – 1966 (1990)
- Gemeente Gapinge (1797) 1810 – 1857
- Gemeente Grijskerke 1811 – 1966
- Gemeente Hoogelande 1810 – 1815 (1917)
- Gemeente Koudekerke (1616) 1795 – 1966 (2006)
- Gemeente Meliskerke (1720) 1811 – 1966 (1985)
- Gemeente Oostkapelle (1778) 1810 – 1966 (1977)
- Gemeente Serooskerke (1756) 1810 – 1966 (1977)
- Gemeente Veere (1811) 1816 – 1966
- Gemeente Vrouwenpolder (1804) 1811 – 1966 (1977)
- Stad en gemeente Westkapelle (1634) 1643 – 1944 (1964)
- Gemeente Zoutelande 1795 – 1966

Bron: www.zeeuwsarchief.nl/uniiek-150-jaar-veerse-geschiedenis-overgebracht-naar-zeeuws-archief/

00000

Verlag lezing 19 oktober 2024 door Cor de Graaf over De wraak van de valsemunter Anthonis van Eemsbrugge

Cor begon met een uitleg over de soorten valsemunterij:

- Hagemunterij: de aanmunting zonder toestemming van een vorst of hogere overheid. Deze munten dragen de naam van de (lokale) heer en de lokale heer stelt een eigen muntmeester aan. Deze munten lijken sterk op gangbare munten met kleine wijzigingen in bijv. de tekst. Hagemunten bevatten vaak iets minder edel metaal.
- Valse munterij: het vervaardigen van munten in minderwaardig metaal. Deze munten dragen geen verwijzing naar de maker en proberen er uit te zien als gangbare munten, vaak met fouten. Deze munten zijn van onedele metaal, tin in plaats van zilver of (veel) minder goud. Een onderscheid in individuele personen en bendes.

Hij vervolgde met een overzicht van bekende valsemunters, de oudste was Harmen van der Strijse te Utrecht in 1345. Andere namen op dit overzicht zijn Willem Bonert (Utrecht 1525), vervalsing van duiten; Gillis Baerntsz van Amsterdam (Leiden 1576), vervalsing Catharina Gasthuis oortjes en Govert Hubertsz van Luik (Leiden 1588), vervalsing gouden munten.

De straffen voor valsemunterij waren ook niet mals, dat varieerde van verbanning zoals te Utrecht in 1316 van drie mannen en vier vrouwen, tot de ketelstraf zoals te Heukelom in 1450 waar Ghijsbert Ghijbertsz, Gerrit Puyst (geb. Hoorn), Godert van Kedekem (geb. Cranenburgh) en Willem Kuytert (geb. Schiedam) wegens het vervalsen van honderden gouden postulaatguldens uitgegeven in Newcastle en Duitse steden tot deze straf werden veroordeeld. Ketelstraf is een straf waarbij een ketel met warm water of olie werd gebruikt. Een pijnlijke en meestal dodelijke strafmethode. In Deventer hangt een

dergelijke ketel nog aan de Waag. Ook de brandstapel werd gehanteerd en als iemand van hogere afkomst was, werd die onthoofd omdat dat als iets humaner werd gezien.

Genealogisch overzicht van de afkomst van Anthonie van Eemsbrugge:

- I. Lambert Flemming, muntmeester, overleden 1531 als gevolg van de ketelstraf.
Zoon:
- II. Jasper Flemming, muntmeester, overleden circa 1565.
Kinderen:
- III. a. Dick Flemming, muntmeester
b. Catharina Flemming, volgt IV.
c. Anna Flemming, trouwt Balthasar Wijntgens, muntmeester
- IV. Catharina Flemming, muntmeesteres, trouwt met Johan Bitters van Raesfeld,
Kinderen:
 - a. Agnes Bitters van Raesfeld, trouwt met Maarten Pieters Bossenhoven, muntmeester
 - b. NN Bitters van Raesfeld, trouwt met *Anthonis van Eemsbrugge*, muntmeester

Uit dit overzicht blijkt ook dat de functie van muntmeester binnen de familie van generatie op generatie werd doorgegeven.

Afkomst Anthonis:

Reynier van Eemsbrugge, muntmeester van Gelre 1530-1558, overleden 1558, trouwt (I) met Hadewijch Aernt Anthonisdr., muntmeesteres Gelre 1558-1569.

Kinderen:

- *Anthonis van Eemsbrugge*, muntmeester Hedel, overleden 1591
- Clemens van Eemsbrugge, muntmeester

Hadewijch Aernt Anthonisdr. Trouwt (II) met Hendrik Hanssen, muntmeester Gelre 1558-1569

Kind:

- Reinder Hanssen, muntmeester

Anthonis van Eemsbrugge was als hagemunter actief in Thorn (1574), Hedel (1578) en Zaltbommel (1581). Als valsemunter was hij tegelijkertijd actief in Hedel en Zaltbommel, dus combineerde hij zijn officiële functie met zijn praktijk als valsemunter.

Het begin van zijn bende ligt in Den Haag van 1578 tot ca. 1580 en hij werkt daar samen met Pieter Thijssoon Bosch, Harmen Brand van Arnhem en Aernt van Gent. Zij vervalsen daar Spaanse pistoletten. Daarna wijkt hij uit naar de Reenensche Veenen en samen met Pieter Thijssoon Bosch, Harmen Brant en Hendrik Brandt (broer van Harmen) vervalst hij Hedelse daalders en de daalder van Bergh. In 1582 werd er door de Staten van Gelderland een 1^e proces gevoerd tegen Anthonis en zijn broer Clemens. Belastende verklaringen van onder andere Gregorius Michielsz, smidsmeester van de Gelderse munt; Jacob Dircxz Hewijn, muntmeester en Jacob te Claree, waardijn van de Gelderse munt. Het proces ging over valse Hollandse kruisdaalders en goud te munten niet Keysergulden.

In 1584 volgde er een 2^e proces nadat Graaf Frederik van den Bergh Anthonis laat arresteren. Die arrestatie mislukt omdat de soldaten betrokken waren bij de valsemunterij.

In de periode 1585-1589 was Anthonis met Pieter Thijssoon Bosch, Harmen Brant en C. van Eclo (goudsmit) in Kampen waar Balthasar Wijntgens (oom van Anthonis) muntmeester was. Balthasar was in 1586 muntmeester in Hoorn en Anthonis heeft daar met Jasper Crom, Maarten Pietersz Parijs (is Maarten Pieters Bossenhoven (zwager) ook gevalsemunt. Ze werden veroordeeld door de stad Enkhuizen en door het Hof van Holland. Zij konden ontsnappen aan hun straf en in 1588-1590 was Anthonis in Leiden en Katwijk met Pieter Thijssoon Bosch (veroordeeld Haarlem 1590), Jan Fredericks (veroordeeld) en Jannetje Hendricxdr. (bij verstek veroordeeld te Leiden in 1591 en waarschijnlijk overleden Delft tussen 1594-1601)

Anthonis werd in een 3^e proces door de Staten van Holland te Den Haag in 1591 veroordeeld en het vonnis luidde wurging, confiscatie van goederen en muntstempels per dozijn gebroken.

De schade: in 12 jaar werden 422.000 valse munten geslagen, dat is 35.167 per jaar of 43 per dag per persoon! De winst voor Anthonis en zijn bende bedraagt 443.000 gulden terwijl de legale verdienste 22.000 gulden per jaar geweest zou zijn.

Door Anthonis en zijn bende werden valse munten geslagen met 'goede' stempels, dus professioneel en de munten waren op het oog niet herkenbaar als valse munten. Veel verzamelingen bij particulieren en musea bevatten vermoedelijk goed lijkende munten met een te laag gehalte edel metaal oftewel de zoete wraak van de valsemunter Anthonis van Eemsbrugge.

00000

Verslag lezing 16 november 2024 door Jan Ritsema van Eck over de gevaren op zee en de uitgestorven Ritsema's van Rotterdam

In maart 1959 verscheen een artikel van P.J. Ritsema in het blad *Gruoninga*, over "een uitgestorven tak Ritsema". Bij nader onderzoek blijkt dat de laatste mannelijke loten aan deze tak allen zeelieden in Rotterdam waren, die op zee of in het buitenland zijn overleden.

Genealogisch overzicht:

- I. Jannes Ritsema, getrouwd met Jannetje Sipkoos
Kind:
- II. Sipko Ritsema (1719-1761), getrouwd Rotterdam op 18 april 1747 met Phebe (Debora) Scott (1725-1758). Sipko is afkomstig van Nieuwe Pekela en de inschrijving van zijn overlijden is niet in Rotterdam gevonden. Vanaf 1747 was hij gezagvoerder bij de koopvaardij.
Kind:
- III. Hendrik Ritsema (1754-1791), getrouwd met Henrika Arnolda de Baijer (1752-1819). Hendrik is vermoedelijk op zee omgekomen. In 1781 kapitein op het zeeschip *De Paarl* (Paarl).
Kind:
- IV. Debora Catharina Ritsema (1778-1850), getrouwd met Cornelis van Maanen (1777-1834)
Kind:
- V. Cornelia van Maanen (1811-1898), getrouwd met Simon van Eck (1809-1891)
Kind:
- VI. Cornelis Ritsema van Eck (1838-1912)

In de lezing werd ingegaan op de levens van Sipko Ritsema (Nieuwe Pekela 1719 – Rouen 1761) en zijn zoon Hendrik (Rotterdam 1754 – Kaapstad 1791). Beiden hebben als schipper meegemaakt dat hun schip gekeapt werd en zichzelf en hun bemanningsleden gevangen gezet werden.

Sipko wordt een aantal keer vermeld in de Sonttolregisters, dus voer ook naar de Oostzee. In het Oud-notarieel archief van Rotterdam komt Sipko voor in een aantal notariële akten betreffende de vastlegging van gebeurtenissen:

-1748: over Barbarijse kapers¹ en de Algiersche pas²

-1758: betreffende een overval

-1758: over een storm en de gevolgen daarvan

-1761: overlijden van Sipko te Rouen op 6 maart 1761 ten huize van Pierre Vinke

Vooraf over de reis van Hendrik met het schip *De Paarl* in 1780 weten we veel, doordat de papieren van zijn schip door de Engelsen in beslag zijn genomen en als zogeheten "Prize Papers" ³ bewaard zijn gebleven bij de Britse National Archives. Uit 4 deze Prize Papers, aangevuld met documenten uit andere bronnen, kan een gedetailleerd beeld worden opgebouwd van de laatste reis van *De Paarl*. In de

minuten van het Hooggerechtshof van de Admiraliteit komen ook Nederlandse schepen voor waaronder de Paarl. De Prize Papers kunnen via het internet worden ingezien bij de National Archives/Discovery.

1. De **Barbarijse kapers** waren Berberse zeerovers uit Noord-Afrika die vooral in de zeventiende eeuw bekend stonden als de schrik van de Middellandse Zee. Ze opereerden vanuit havens zoals Tripoli, Tunis, Algiers en Salé (Rabat) en maakten rijke koopvaardijsschepen en kustdorpen aan. Hun doel was niet alleen materiële buit, maar ook het verkrijgen van slaven. Deze kapers handelden vaak met toestemming van de overheid, wat hen onderscheidde van gewone zeerovers.
2. De "Algiersche pas" is een document uit de tijd dat Algiers een belangrijke rol speelde in de piraterij en handel. Het is een soort van vergunning die gebruikt werd door schepen die door de wateren rond Algiers voeren.
3. De **Prize Papers** zijn documenten die door de Britse marine en particuliere kapers van vijandige schepen zijn buitgemaakt tijdens de periode van 1652 tot 1815. Deze documenten omvatten scheepsjournals, ladinglijsten, rekeningen, plantagelijsten en ondervragingen van bemanningsleden, evenals zakelijke en persoonlijke brieven. Deze collectie biedt een fascinerend inzicht in het dagelijks leven en de handel tijdens de periode van de Europese expansie, kolonialisme en weerstand. De documenten worden bewaard in het archief van het High Court of Admiralty in The National Archives te Kew, Londen.

00000

Public Relations

U kunt het nieuws van de NGV en de afdeling ook volgen in de NGV Nieuwsbrieven.

Ontvangt u ook al de Nieuwsbrief van de Afdeling Zeeland?

00000

Wilt u iemand kennis laten maken met genealogie, met de afdeling Zeeland van de NGV of met het afdelingsblad Wij van Zeeland, wijs dan op de afdelingspagina Zeeland op www.ngv.nl.

00000

Nieuwjaarswensen:

Middelburgsche Courant, 31 december 1924, Nieuwjaarswensen 100 jaar geleden. In een tijd zonder internet en waarin het sturen van kaarten ook nog geen gemeengoed was stonden de kranten ultimo december vol met dit soort nieuwjaarswensen.

00000

Wat staat daar? Tijdschrift december 2024

In deze editie onder andere:

-Gelukkig Oudjaar

Een terugblik op 2024 met aantal bezoekers van de website en de mededeling dat er heel veel werd gepuzzeld op letters, cijfers, woorden, afkortingen en complete teksten.

-Schoolrapport

Kerstvakantie voor de deur betekent ook weer thuiskomen met een schoolrapport. Als de waarderingscijfers daarin goedkeuring van ouders of voogden ruimschoots kunnen wegdragen, wil het soms lukken het spaarvarken met extra muntgeld gespekt te krijgen. Maar als de cijfers enigszins

achterblijven bij de verwachtingen van hen die bevoegd zijn tot ondertekening van het rapport, dan kan er wat zwaaien.

-Kerstdis

Wie Kerstmis zegt, zegt kerstdis. *De liefde van de man gaat door de maag* zong Ria Valk precies een halve eeuw geleden. Omstreeks die tijd waren ouderlingen nog geziene mannen in onze maatschappij en hoorde men vaak het spreekwoord; 'Dat gaat erin als Gods woord in een ouderling'. Het enige wat er nu nog ingaat is de kerstdis. Alles verandert.

-Paleopuzzel 124 De notariële akte uit Oosterhout en 125 Een gildemaaltijd van circa 1600 te Haarlem.

Lees verder in het tijtschrift.

Bron: www.watstaatdaer.nl

00000

Uit de media:

CBG | Centrum voor familiegeschiedenis

Centraal Archief Bijzondere Rechtspleging (CABR)

Het zal je niet ontgaan zijn. Het Nationaal Archief (NA) maakt vanaf 2025 een belangrijk naoorlogs archief openbaar, het Centraal Archief Bijzondere Rechtspleging (CABR). Een jaar geleden werd de index op het archief van de Arbeidsinzet gepubliceerd. Welke rol heeft het CBG hierbij gespeeld?

De hoofdpersonen in deze archieven zijn volwassen Nederlanders in de periode 1940-1950. De meesten zijn inmiddels overleden, maar niet iedereen. Bovendien bevatten veel CABR-dossiers gegevens van minderjarige kinderen, maar ook van hen is een deel al overleden. Balancerend op de grens tussen enerzijds het maatschappelijk belang van openbaarheid van deze archieven en anderzijds de privacy van de Nederlanders van nu moet het NA keuzes maken. Het schakelde de hulp in van het CBG.

Vergelijken met NRO

In het Nationaal Register van Overledenen (NRO) beheren wij de belangrijkste persoonsgegevens van meer dan tien miljoen Nederlanders die zijn overleden in de periode 1939 tot heden. Het register is niet openbaar, maar je kan er bij ons afzonderlijke uittreksels uit opvragen. Minder bekend is de dienst die wij aan archiefinstellingen bieden: we kunnen hun lijsten van persoonsgegevens vergelijken met het NRO, om zo aan te geven wie overleden is. Met die informatie kunnen de archiefinstellingen vele dossiers vrijgeven die anders gesloten zouden moeten blijven. Immers, personen geboren na circa 1920 zouden nog in leven kunnen zijn en vallen daarom onder de privacybeschermende wetgeving.

Het NA heeft ons niet alleen de registers van het CABR en de Arbeidsinzet laten vergelijken met het NRO, maar ook die van enkele nog niet openbare archieven. De intentie is hiermee deze archieven eveneens geleidelijk vrij te geven met inachtneming van de privacy. Ook andere archiefinstellingen hebben ons inmiddels gevonden. Zo heeft het Haags Gemeentearchief een groot deel van zijn gezinskaarten dankzij ons kunnen publiceren. Ook het Stadsarchief Amsterdam geeft veel meer historische persoonsgegevens vrij dan ze hadden kunnen doen zonder deze CBG-dienst.

Met de publicatie van het Indisch Oud-Paspoortarchief heeft het CBG in 2023 zelf het goede voorbeeld willen geven: door de gegevens te vergelijken met het NRO konden wij 30.000 dossiers publiceren van personen geboren na 1920. Dossiers die anders gesloten hadden moeten blijven.

Bron: <https://cbg.nl/actueel/centraal-archief-bijzondere-rechtspleging/>

Bezoek ons op RootsTech 2025

Neem gratis online deel of registreer u voor het persoonlijke evenement in Salt Lake City, 6-8 maart 2025. Doe met ons mee voor deze kans die je eens per jaar krijgt om:

- Meer informatie over nieuwe innovaties
- Upgrade je technologische vaardigheden
- Netwerk met toonaangevende experts

Eerste keynotes aangekondigd voor RootsTech 2025

Ontdek de transformerende verhalen van Ndaba Mandela die opgroeide in het huis van zijn grootvader, Nelson Mandela. Maak kennis met Olympisch kampioenen, Tara Davis-Woodhall en Hunter Woodhall, terwijl ze de grenzen van hun atletische capaciteiten verlegden tijdens hun reis naar gouden medailles op de Olympische en Paralympische Spelen van 2024 in Parijs. Laat je inspireren wanneer de wereldberoemde kunstenares Dana Tanamachi uitlegt hoe familiegeschiedenis haar ogen heeft geopend.

Bron: Nieuwsbrief FamilySearch, www.familysearch.org/en/rootstech/

Nieuwe gratis historische gegevens op FamilySearch 4 november 2024

Onlangs heeft FamilySearch 5,4 miljoen nieuwe records toegevoegd aan zijn gratis online archieven. Enkele opwindende toevoegingen zijn onder meer 1,6 miljoen parochieregisters uit Wales, 1,2 miljoen buurtellingen uit de Filippijnen en bijna een miljoen Russische kerkregisters. Andere landen met aanzienlijke recordtoevoegingen zijn onder meer:

Argentina
Belgium
Colombia
Democratic Republic of the Congo
El Salvador
France
Iceland
Italy
Norway
Slovakia
Spain
United States
Venezuela

Bron: www.familysearch.org/en/blog/new-records-4-november-2024?

DNA-test kopen? Dit moet je weten! door Yolanda Lippens

Zoals je kunt lezen in [mijn artikel](#) over een DNA-test gebruiken om je voorouders te zoeken, ben ik daar behoorlijk kritisch. Met name over de consequenties met betrekking tot nog levende familie, wat relaties flink in de war kunnen schoppen. Maar sinds deze week heb ik een interessante discussie gehad met iemand wat mijn mening flink heeft doen veranderen.

Recht op de waarheid

Vooral zijn opmerking dat iedereen 'recht heeft op de waarheid' vond ik een eyeopener. Situaties waarbij ouders de waarheid voor hun kinderen verzwijgen, terwijl kinderen wel een vermoeden hebben dat er iets niet goed zit, maar ook andere familieleden hun mond houden. Het is duidelijk dat deze kwesties een gevoel van eenzaamheid geven, daar zijn tal van voorbeelden van in de [TV-serie 'DNA onbekend'](#).

Incest, verkrachting, een onenightstand, of bij onvruchtbaarheid met alle goede bedoelingen het zaad bij een zwager halen. Het zijn schrijnende situaties waarbij de kinderen vaak worden voorgelogen en daardoor in het ongewisse worden gelaten. Maar is het juist niet beter als de waarheid wél op [tafel](#) komt? Dat alles duidelijk wordt hoe de familielijnen nu daadwerkelijk in elkaar zitten? Al is het alleen maar om medische redenen.

De opvatting dat iedereen recht heeft op de waarheid, heeft mij wel doen switchen van mening om een DNA-test te doen.

De consequenties

Maar hoe zeer ik ook de waarheid onderstreep, wordt er door de DNA-organisaties niet genoeg gewaarschuwd voor de consequenties van zo'n test. Want het gaat niet alleen om je voorouders of [neven en nichten](#) in b.v. Canada vinden, het gaat ook om de keiharde waarheid over de bloedlijnen binnen de familie die nog in leven zijn. Nu zullen mensen die de waarheid wél kennen waarschijnlijk terughoudend zijn om zo'n test te doen. Dit is dan wel een rode vlag, wees daar alert op.

Want als je dankzij een DNA-test er achterkomt dat je vader niet je vader is, of je zus/broer niet je zus/broer is, hoe ga je daar dan mee om? Het recht op de waarheid heeft dan gezegevierd, maar zorg er wel voor dat er ruimte is voor reflectie, samenspraak en acceptatie.

[Punten om over na te denken](#)

Voordat je een DNA-test koopt, wees je dan bewust van het volgende:

Zijn er twijfels binnen de familie over [bloedlijnen](#)? Bespreek dit dan met de betrokkenen en motiveer ze om een DNA-test te doen om de waarheid boven tafel te krijgen.

Bedenk voor je zelf én bespreek met de ander dat de uitkomst van de DNA-test een verrassend resultaat kan geven, zowel positief als negatief. Want het kan een grote teleurstelling zijn als je juist op zoek bent naar een biologische bevestiging en die vervolgens niet krijgt.

Los van de genoemde consequenties, zijn er ook mensen die sowieso hun DNA niet in een commerciële databank willen laten opslaan om andere redenen dan het verzwijgen van [familiegeheimen](#), heb daar respect voor.

Je krijgt geen lijstje met namen van je voorouders (want die hebben natuurlijk nooit DNA afgestaan), maar je kan via DNA-matches wel verwanten met gemeenschappelijke voorouders zien.

De uitslag van je etnische afkomst is altijd een schatting en verschilt per DNA-aanbieder. Ze worden regelmatig na nieuw onderzoek bijgesteld. Zie het als een ruwe indicatie.

Overweeg of je je DNA na het afnemen van de test wil laten bewaren of laten vernietigen.

Overweeg of je wel of niet mee wil doen met (geanonimiseerd) wetenschappelijk onderzoek.

Hou rekening met informatie wat een eigen vakjargon heeft.

Bij onverwachte resultaten: blijf met respect praten met elkaar!

'Mensen vinden het niet leuk om te horen dat wij een groot deel van ons DNA delen met de fruitvlieg.'
– Griet Vandermassen, schrijfster en 'Darwinistisch feministe' (1970-)

Privacy en beveiliging

Een punt waar veel mensen over twijfelen, is de [privacy](#) en beveiliging van hun gegevens en DNA.

MyHeritage hanteert strenge privacy- en beveiligingsmaatregelen voor DNA-gegevens. De DNA-monsters worden gecodeerd opgeslagen in beveiligde laboratoria in de Verenigde Staten. Het bedrijf belooft dat zij DNA-informatie nooit zonder toestemming delen met derden, zoals verzekeraars of farmaceutische bedrijven.

Gebruikers behouden volledige controle over hun DNA-gegevens en kunnen deze op ieder moment laten verwijderen. De DNA-matching met andere gebruikers gebeurt alleen na expliciete toestemming. MyHeritage voldoet aan de Europese privacywetgeving (GDPR) en gebruikt geavanceerde encryptie om alle persoonlijke gegevens te beschermen. Het bedrijf heeft ook een speciaal privacyteam dat toezicht houdt op de bescherming van gebruikersgegevens.

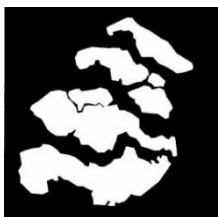
Hopelijk stelt dit je gerust.

Bron: [DNA-test kopen? Dit moet je weten!](#) (daar vind u ook de knop Bestel hier de DNA-test)

www.yory.nl/dna-test-kopen-dit-moet-je-weten/

Red.: door de ctrl-knop in te drukken en tegelijk op de blauw afgedrukte en onderstreepte tekstdelen te klikken wordt u doorgeschakeld naar de bijbehorende artikelen op Yory.nl. De redactie heeft het getest met [TV-serie 'DNA onbekend'](#), waardoor die nu paars gekleurd is maar nog wel werkt als beschreven.

00000

Ledenmutaties

U wordt verzocht al uw mutaties, ook adreswijzigingen, **zelf** door te geven aan ledenadministratie@ngv.nl of schriftelijk aan NGV Ledenadministratie, Postbus 50, 3980 CB Bunnik.

00000

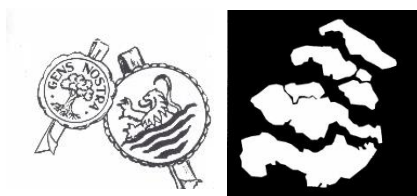
Ons verenigingscentrum
Adresgegevens:
Informatiecentrum NGV
Kosterijland 3
3981 AJ Bunnik

Openingstijden en afspraken:

Het Informatiecentrum is geopend op de 1^e en 3^e donderdag van de maand en op de 2^e zaterdag van de maand op afspraak van 10 tot 16 uur.

Afspraak maken kan via e-mail info@ngv.nl of telefonisch op 085-1051199 op de dagen en tijdstippen dat het centrum geopend is .

Buiten die dagen en tijdstippen is het centrum uitsluitend via info@ngv.nl bereikbaar.

Nederlandse Genealogische Vereniging afdeling Zeeland

Bestuurssamenstelling

Vacant	Voorzitter			
E. B. Beket (Evert)	Secretaris	Vivaldiplein 41	4536 BH	Terneuzen
J. Kouwenberg (Joop)	Penn.meester	Perestraat 13	4462 EC	Goes
R.J. Boerkoel (Ronald)	2e Secretaris	Oranjarahof 13	4325 AN	Renesse
J. F. de Priester (Joke)		Piet Heinstraat 76	4335 HX	Middelburg
C.A. Kasse (Kees)	Lid	Gistellisstraat 6	4421 CX	Kapelle
A. Soeters (Alexander)	Lid			Krabbendijke
P. van Hoeve	Lid		4461 RC	Goes

Correspondentieadres:

Secretariaat afdeling Zeeland NGV, Vivaldiplein 41, 4536 BH Terneuzen secretaris-ZLD@ngv.nl

Redactie "Wij van Zeeland":

C. A. Kasse	Gistellisstraat 6	4421 CX Kapelle	(redactie)
A. M. van Gessel	Kleine Beer 2	4501 HP Oostburg	(correctie)
P.C. van Huijstee-Kommer	Koewei 21	6843 ZL Arnhem	(correctie)

Webmaster

R.J. Boerkoel Oranjarahof 13 4325 AN Renesse webredacteur-ZLD@ngv.nl

GensDataPro Helpdesk

helpdesk@gensdatapro.ngv.nl

Afgevaardigde naar de Algemene Vergadering van de NGV

Wordt benoemd in de Algemene Ledenvergadering van de Afdeling Zeeland in voor- en najaar.

Afzender :

Redactie Wij van Zeeland

Gistellisstraat 6, 4421 CX Kapelle

Data die u beslist niet mag vergeten!!

15 februari 2025		
Cor Blommers met een lezing over genealogisch onderzoek, zijn ervaringen en praktische tips.		

Alle bijeenkomsten vinden plaats in "De Vroone", C.D. Vereekestraat 74 te Kapelle en beginnen om 14.00 uur, tenzij anders aangegeven.

De toegang is **gratis** en deze lezing is bij uitstek geschikt om een geïnteresseerde introducee mee te nemen. Er wordt voor koffie gezorgd.